

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 46-47 • Perjantaina 17. marraskuuta 2006

57. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

*Loimaan Seudun Karjalaseuran
60 toimintavuotta yksissä kansissa*

Karjala elää muistoissa, teoissa, toimissamme

Loimaan kaupungintalon valtuustosalin oli tiistaina saapunut joukko ihmisiä, jotka ovat olleet edesauttamassa, että Loimaan seudulla asuvien karjalaisen seuratoiminta vuosina 1945-2005 on nyt luettavissa yhdestä opuksesta. Tiistaina julkistettiin Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n 60-vuotishistoriikki, jonka apunimenä on Karjala elää muistoissa – teoissa – toimissamme.

Historiikin on koonnut ja kirjoittanut Karjalaseuran entinen puheenjohtaja Eino Vepsä. Kirjassa on noin 150 sivua, joista noin 20 sivulla on muiden seuran jäsenten ja luottamushenkilöiden kirjoituksia. Kirjassa on yli 60 mustavalkokuvaa, joista osa luottamushenkilöiden henkilökuvia.

Karjalaseura sai kuudelta paikalliselta yhteisöltä avustusta ilmoitushinnan muodossa. Kirjassa on ilmoitukset Loimaan kaupungilta, Domus-yhtiöltä (entinen Metsäpuu Oy), Mellilän Hirsityöltä, Loimaan Kiveltä, Loimaan Seudun Osuuspankilta ja Nordea Pankilta. Loimaan kaupunginjohtaja Jorma

Kopu mainitsikin julkistamistilaisuudessa, että oli itsestään selvää, että kaupunki oli mukana hankkeessa, sillä Loimaa ei olisi sellainen kuin on, jos karjalaisia ei olisi Loimaalle tullut. Hän myös piti ilmestymistä merkittävänä kulttuurihistoriallisena tekona.

Kirjan onnistuneen taitotyön on tehnyt Kurkijokelaisenkin taitajana tunnettu Veijo Lieskivi Loimaalta. Tämä omakustanteinen kirja on painettu Saarijärven Offset Oy:ssä Saarijärvellä.

Puhetta johti kirkkoherra Rapeli

Loimaan Seudun Karjalaseuran puheenjohtaja Eino Hyvönen kiitteli puheenvuorossaan ilmoittajat, kirjoittajat ja taitajan sekä nykyisen seuran hallituksen jäsenet, sillä hallituksessa on vallinnut hyvä yhteishenki kirjan valmistelutyön aikana. Hyvönen mainitsi, että yhdistys on perustettu 7.2.1945 kokouksessa, joka on pidetty Loimaan yhteiskoululla.

Ensimmäisessä hallituksessa istuivat puheenjohtajana kirkkoherra Toivo Rapeli, insinööri Armas Hollo,

johtaja Juho Niemi, kauppias Oskari Leppänen, työnjohtaja Einari Lempiäinen, rouva Hilma Vaalivirta ja neidit Maija Reinikainen, Lempi Termonen ja Valma Peltonen. Seuran nimeksi tuli Loimaan Seudun Karjalaiset ry.

Karjalaseura oli perustamisvaiheessa ja on edelleen tärkeä yhdysside paikallisten karjalaisten keskuudessa ja linkki paikalliseen väestöön. Alkuaikoina ei välttytty yhteenotoiltakaan, koska kulttuurit poikkesivat niin paljon toisistaan, ja kauteutta ja katkeruuttakin esiintyi. Seuran tehtävänä alkuvuosina oli myös niiden perheiden auttaminen, jotka syystä tai toisesta joutuivat taloudelliseen ahdinkoon.

- Noista ajoista on nyt jo 60 vuotta, ja voimme suurta ylpeyttä rinnassamme tuntien esitellä kirjan kansien väliin tallennettua pitkä ja raskastakin taivalta. Kir-

jan julkaisu on ollut myös voimainkoetus seurallemme, jatkoi Eino Hyvönen.

Saviseudun karjalaiset

"Saviseutu sain karjalaista siirtoväkeä etupäässä Muolaasta ja hieman myöhemmin Kurkijoelta. Heidän sijoittumisessaan, harastuksista, työstä ja mukautumisestaan uuteen ympäristöön oli alkuun suuria vaikeuksia. Vuosien myötä tilanne parani ja sopeutuminen uuteen, varsin suuresti kotiseudusta poikkeavaan ympäristöön vähitellen helpottui, kun saatiin kodit rakennetuiksi ja samalla kanta-asukkaidenkin kanssa yhteisymmärrys koehenä."

"Etelä-Pohjanmaa, jonne Kurkijoen väestö aluksi evakuoitiin, osoittautui väliaikaiseksi sijoitusseuduksi. Kun tuli tieto, että kurkijokelaisten lopullinen sijoittuminen tapahtuisi Loimaan talousalueelle, josta maat saisi pika-asutuslain nojalla ostaa omaksi, alkoivat kurkijokelaiset vähin erin muuttaa tänne savisten peltojen keskelle. Tämä muutto tapahtui pääosin vuosina 1945-48.

Koti-ikävä oli suuri, sillä paikallinen väestö puhuikin paljolti eri tavalla, oli tavoiltaan ja luonteeltaankin erilaista ja se vain lisäsi kaipuuta Karjalaan. Kun lisäksi monissa taloissa karjalaisia pidettiin toisen luokan kansalaisina, lisäsi se huomattavasti tuota tuskien taakkaa.

Aina ei karjalaisille tahotonut talosta löytyä kattoa pään päälle. Eräässäkin suuressa talossa ei liennyt huonetta karjalaisperheelle, vaan heille näytettiin paikka kanalasta, jonka saivat vielä itse siivota. Oli myös sellaisia paikallisia taloja, joissa uudet tulijat saivat ihmisarvoisen kohtelun. Siitä heille suuret kiitokset! Näin alkoi kurkijokelais-

Sivuillamme
TÄNÄÄN mm.

Kurkijoen kotisivuasiasa3
Hiitolan Pitäjäseurasta4
Evakkona Ylistarossa5
Sinkkosen rintamamuistelmia 6-7
Isäntäluettelo v. 1785 8-9
Kurki-Säätiö 50 vuotta sitten10-11

**Seuraavat Kurkijokelaiset ilmestyvät
1.12., joulunumero 15.12.,
29.12.2006, 12.1.2007**

peräisen väestön hiljainen juurtuminen Loimaalle. Täällä aiemmin olleet muolaalaiset saivat siirron Hämeen puolelle Ypäjälle, Humppilaan ja Jokioisille, mutta pieni osa jäi Loimaallekin."

Kaskutoimikunnan keräystulos

Kirjan loppuun on koottu Loimaan Seudun Karjalaseuran nimeämän toimikunnan keräämiä kaskuja, joita ei ollut loppujen lopuksi saatu kovin paljon kasaan. Aika oli ehkä ollut jo liian myöhäinen, ja monet hyvät tarinat olivat menneet kertojien mukana manan majoille.

Pari esimerkkiä kirjaan liitetystä kaskusta:

Viljo Pulli oli Loimaan evankelisen kansanopiston rehtori. Eräs tyttöoppilas tuli häneltä kysymään: "Miten niitä pikkupullia tehdä?"

Elisenvaaran poliisi

huutaa pakoon pötkivälle tappelupukarille: "Voi sie raatolaisen raatolaine, ko löit toista puukol päähe! Koha sie tuut ens ker Elsiinvaaraa, ni mie paan siut putkaa!"

Kirja on hieno tietopaketti ja mainio hankinta vaikkapa joululahjaksi. Seuran toiminnassa on niin moni ollut mukana, että nimiluetteloonkin on kertynyt noin 400 nimeä. Jokaisen nimen kohdalla on mainittu ne sivunumerot, joissa kyseinen henkilö esiintyy.

Paljon on ehtinyt 60 vuoden aikana tapahtua, mutta tekeminen ei lopu. Koko ajan syntyy uusia sukupolvia, joille pitää kertoa Karjalasta ja karjalaisesta kulttuurista, opettaa karjalampiiraitten leipomista ja laulaa karjalaisia lauluja jne. Siihen karjalaseuroilla on tilausta.

Raija Hjelm

Karjalaseuran nykyiset puheenjohtaja Eino Hyvönen ja sihteeri Saini Repo voivat tyytyväisinä esitellä seuransa 60-vuotishistoriikkia. Se on hieno teos.

Loimaan Seudun Karjalaseuran historiikin kirjoittaja Eino Vepsä jakoi omistuskirjoituksia kirjan julkistamistilaisuudessa Loimaan kaupungintalon valtuustosalissa.

17.11.2006

Etsintäkuulutus

Kurkijoki-Säätiön hallitus on joka vuosi saman tehtävän edessä. Sen pitää esittää valtuuskunnalle luottamushenkilöehdokkaat erovuorossa olevien tilalle. Valinnat tekee valtuuskunta vuosikokouksessaan maaliskuussa.

Osa hallituksen ja valtuuskunnan jäsenistä on joka kevät erovuorossa. Hallitukseen kuuluu viisi jäsentä, jokaisella heistä on henkilökohtainen varajäsen. Valtuuskuntaan kuuluu 12 jäsentä, joilla niin ikään on henkilökohtaiset varahenkilönsä. Hallituksesta on vuosittain erovuorossa joko yksi tai kaksi henkilöä. Valtuuskunnan erovuoroisuus osuu jäsenelle neljän vuoden välein, joten joka vuosi kolmen varsinaisen ja kolmen varajäsenen kohtalo Kurkijoki-Säätiön luottamushenkilönä on puntaroinnin alaisena.

Koska Säätiön hallitus on pieni piiri, se toivoo, että Kurkijokelaisen lukijat ottaisivat osaa aktiivisten, tunnollisten ja kurkijokelaisuudesta kiinnostuneiden henkilöiden metsästykseseen. Otamme

”Kurkijoki-Säätiön tarkoituksena on vaalia entisen Kurkijoen kunnan asukkaiden ja heidän perillistensä keskuudessa karjalaista yhteishenkeä sekä tukea heidän henkisiä ja taloudellisia pyrintöjään sääntöjen mukaan.”

mielihyvin vastaan ehdotuksia edellä mainitun kaltaisista ja erilaisiin tehtäviin halukkaista ihmisistä. Asuinpaikalla ei ole väliä. Vain se on tärkeää, että henkilö on halukas matkustamaan pääasiassa Loimaalla pidettäviin kokouksiin ja yleensäkin osallistumaan, esimerkiksi kurkijokelaisten pitäjäjuhliin.

Sukujuuret pitää tietenkin Kurki-joelta löytyä.

Hallituksen ja valtuuskunnan jäsenien lisäksi valitaan eri toimikuntien jäseniä, joten kiinnostuksen kohteetkin olisi hyvä selvittää. Joku tuntee kiinnostusta museotoimintaan, toinen pystyy järjestämään tapahtumia ja haluaa osallistua pitäjäjuhlatoimikunnan toimintaan. Myös nuorisotoimintaa voitaisiin elvyttää, jos innokkaita toimijoita löytyisi. Henkilötietoja yhteystietoineen voi ilmoitella minulle Kurkijokelaisen toimitukseen, sillä toimin lehden päätoimittajatehtävän ohella myös Kurkijoki-Säätiön asiamiehenä.

Elämme vuoden pimeintä aikaa. Sytyttäkäämme jo nyt kynttilät palamaan.

Raija Hjelm

Hartaus sunnuntaiksi 19.11.
Valvomisen sunnuntai

Avarampaan horisonttiin

Aamuyön unettomina tunteina seuraava päivä tuntuu kaaokselta. Soittopyyntöihin on vastattava heti aamulla ja viimeistään iltapäivällä täytyy maksaa erääntyvät laskut. Lemmikkikanin jyvät ovat loppu, ja sitä paitsi sen ylipitkät kynnetkin odottavat leikkaamista. Tämä on vasta alkua. Yön edetessä hoidettavien pikkuasioiden muistilista vaihtuu todellisempiin huoliin.

Unettomana yönä mielessä kummittelevat tulevat tehtävät ja muistettavat. Pienistä asioista tulee suuria. Yön hiljaisuudessa kellonviisareiden raksahdellessa eteenpäin pakenee suhteellisuudentaju samaa tahtia taakse tavoittamattomiin. Vasta aamu palauttaa kadonneen suhteellisuudentajun armollisesti takaisin. Asiat näkyvät avarammasta horisontista.

Tällä viikolla vietettävänä valvomisen sunnuntaina Jeesus neuvoo meitä valvomaan. Hän kertoo vertauksen talon isännästä, joka kyllä valvoisi, jos tietäisi, mihin aikaan yöstä murtovaras saapuu. Samalla tavalla meidänkin on valvottava. Elämälä on omat rajansa, joita emme voi ylittää.

Jokainen öitään valvonut tietää, kuinka epämieluisaa se on ja kuinka ankea on seuraava päivä. Yönet menettää vähäpätöisemmästäkin syystä kuin mahdollisesti tulevasta murtovarkaasta. Valvominen ei tunnu kovin houkuttelevalta.

Puhuessaan valvomisen tärkeydestä Jeesus tuskin tarkoittaa sillä asioiden vatvomista, murehtimista tai jännittämistä. Pitkemminkin hän muistuttaa suhteellisuudentajun säilyttämistä. Olennaista ei ole takertua omiin yksittäisiin tekemisiin ja tekemättä jättämisiin, vaan koko elämämme avautuu paljon suuremmasta horisontista, Jumalasta katsoen. Siitä viriää luotamus, jonka varassa ei tarvitse varautua pahimpaan.

Omat horisonttimme ovat aina enemmän tai vähemmän ka-peita. Niistä katsoen toiset ihmiset helposti unohtuvat ja elämä alkaa pyöriä oman itsen ympärillä. Oman itsemme ympärillä pyörimme kansallisesti, jopa globaalisti. Kuinka paljon maailmalla onkaan unohdettuja takapihoja.

Jumalan ja hänen huolenpitonsa muistaminen auttaa meitä terveellä tavalla näkemään oman pienuutemme ja rajallisuutemme. Elämän rajallisuutta vasten piirtyy kaiken eletyn arvo. Ei tarvitse elää niin kuin viimeistä päivää, mutta voi silti nauttia siitä hyvästä ja kauniista, mitä elämällä on meille annettavanaan. Sitä kun emme saa mukaamme.

Eräs pohjoiskarjalainen erämaajärvi kuuluu lempimaisemiini. Kesällä usein vain olen sen äärellä, talvella se kantaa minua hiihtorekilläni. Joka kerran se avaa silmiäni eteen avaran horisontin. Siitä näkee kauas, pieni ja suuri ovat kohdallaan ja aika pysähtyy. Jotakin menee takaisin paikoilleen.

Tiina Reinikainen

Kirjoittaja on Joensuun seurakunta-yhtymän oppilaitospappi.

Joulutervehdys Kurkijokelaisessa 5 €/kpl

On tullut aika lähettää joulutervehdys sukulaisille ja ystäville lehtemme välityksellä. Tervehdykset julkaistaan 15.12. ilmestyvässä Kurkijokelaisen joulunumerossa. Tervehdyksen lähettäminen on helppoa. Voit lähettää sen kirjeessä, jossa kerrot oman ja puolisisi nimet ja sen, missä juurenne ovat joko Karjalassa tai muualla, sekä sen, missä nyt asut.

Esimerkki: **Matti ja Maija (s. Karjalainen) Meikäläinen, Kurkijoki Rahola ja Hiitola Hömmö – Harjavalta**

Laita myös viiden euron seteli kuoreen, niin maksu on sillä hoidettu. Voit myös tuoda tervehdysten toimitukseen ja samalla maksaa sen. Näin vältämme laskutuksen aiheuttamat ylimääräiset kulut ja vaivat. Tervehdyksen voi myös soittaa, lähettää tekstiviestinä tai sähköpostilla, jolloin tervehdysten laskuun lisätään laskun postituskulut.

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551, 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Loimaan Seudun Karjalaseuran 60-vuotishistoriikka

voi ostaa 20 euron hintaan hallituksen jäseniltä, joulujuhlassa 19.11., Kurkijokelaisen toimituksessa ti 21., pe 24. ja ti 28.11. klo 10-14 sekä pe 1.12. klo 9-17 S-marketin aulassa, jossa myynnissä myös muita karjalaisia tuotteita, mm. kynttilöitä.

Kokouksia

Hiitolaiset ry:n sääntömääräinen syyskokous

pidetään lauantaina 25.11.2006 kello 13 alkaen Karjalatalon Wärtsilä-salissa; osoite Käpyläнкуja 1, Helsinki, 3.kerros. Kokouksessa käsitellään sääntöjen § 11 mukaiset asiat. Kokous on samalla myös jäsentilaisuus. Katsomme videon ”Entistä Hiitolaa esinein ja kuvin, näyttely Satakunnan Museossa”. Video liittyy Hiisi-säätiön 40-vuotistapahtumaan.

Hallitus

Kaipuu saa näkyä

PALVELEMME
Ma - To 9 - 17
tai sopimuksen
mukaan

LOIMAAN KIVI

KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 261

Kurkijokelaisen
uudelle kestotilaajalle
loppuvuoden numerot
kaupan päälle.
Vuosihinta **35 €**

Kurkijokelainen
Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
p. (02) 762 2551, 050-521 3336

Osanottokiitoksia

Lämpimät kiitokset teille kaikille, jotka kunnoititte äitimme

Kerttu Töylin

muistoa ja monin tavoin otitte osaa suruumme.

Lapset perheineen

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa
Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäkseen ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualla 46 euroa

toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSÖP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

Sanan Voimaa

17.11. Jumala on todistajani, että minä kaipaani teitä kaikkia ja rakastan teitä hellästi, niin kuin Kristus Jeesus teitä rakastaa. Fil. 1:8

18.11. Ne, jotka rakastavat sinun lakiasi, elävät rauhassa, mikään ei horjuta heitä. Herra, minä luotan siihen, että sinä pelastat minut. Minä teen sinun käskyjesi mukaan. Ps. 119:165–166

19.11. Jeesus sanoi opetuslapsille: ”Sitä päivää ja hetkeä ei tiedä kukaan, eivät taivaan enkelit eikä edes Poika, sen tietää vain Isä. Niin kuin kävi Nooan päivinä, niin on käyvä silloinkin, kun Ihmisen Poika tulee.” Matt. 24:36–37

20.11. ”Samoin käy, kun Ihmisen Poika tulee. Kaksi miestä on pellolla: toinen otetaan, toinen jätetään. Kaksi naista on jauhamassa viljaa: toinen otetaan, toinen jätetään.” Matt. 24:39–41

21.11. Milloin te mielettömät tullette järkiinne? Te tyhmistä tyhimmät! Miettikää vähän. Hän, joka on luonut korvan - hänkö ei kuule? Hän, joka on tehnyt silmän - hänkö ei näe? Ps. 94:8-9

22.11. Herra ei hylkää omiaan, ei hän jätä kansaansa. Oikeus tulee jälleen voimaan, rehellisyys palaa ihmisten sydämiin. Ps. 94:14–15

23.11. Me emme kuulu yölle emmekä pimeydelle. Emme siis saa nukkua niin kuin muut, vaan meidän on valvottava ja

pysyttävä raittiina. 1.Tess. 5:5-6

24.11. Kristus on kuollut puolestamme, jotta saisimme elää yhdessä hänen kanssaan, olimmepa valveilla tai kuoleman unessa. Rohkaiskaa ja vahvistakaa siis toinen toistanne, ja niinhän te teettekin. 1.Tess. 5:10–11

25.11. Ravitse meitä armollasi joka aamu, niin voimme iloita elämämme päivistä. Niin kuin annoit murheen, anna meille ilo yhtä monena vuotena kuin vaivamme kesti. Ps. 90:14–15

26.11. Kaikki kansat kootaan hänen eteensä, ja hän erottaa ihmiset toisistaan, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista. Hän asettaa lampaat oikealle ja vuohet vasemmalle puolelleen. Matt. 25:32–33

27.11. Kuningas vastaa heille: ”Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.” Matt. 25:40

28.11. Monet maan tomussa nukkuvista heräävät, toiset ikuiseen elämään, toiset häpeään ja ikuiseen kauhuun. Dan. 12:2

29.11. Oikeat opettajat loistavat niin kuin säteilevä taivaankansi, ja ne, jotka ovat opastaneet monia vanhurskauteen, loistavat kuin tähdet, aina ja ikuisesti. Dan. 12:3

30.11. Näin myös kuolleet, suuret ja pienet, seisomassa valtaistuimen edessä. Kirjat avattiin, avattiin myös elämän kirja, ja kuolleet tuomittiin sen perusteella, mitä kirjoihin oli merkitty, kukin tekonsa mukaan. Ilm. 20:12

NIMIPÄIVÄT	
pe 17.11.	Eino, Einari
la 18.11.	Tenho, Jousia
su 19.11.	Liisa, Liisi, Elisa, Eliisa, Elise, Elisabet, Valvomisen sunnuntai
ma 20.11.	Jari, Jalmari, Lapsen oikeuksien päivä
ti 21.11.	Hilma
ke 22.11.	Silja, Selja
to 23.11.	Ismo
pe 24.11.	Lempi, Lemmikki, Sivi
la 25.11.	Katri, Kaija, Katja, Kaarina, Kaisa, Kaisu, Katariina, Katriina, Kati, Riina
su 26.11.	Sisko, Tuomiosunnuntai
ma 27.11.	Hilkka
ti 28.11.	Heini
ke 29.11.	Aimo
to 30.11.	Antti, Antero, Atte

Merkipäiviä

Eira Savolainen täytti 70 vuotta 23.10. Nurmijärven Klaukkalassa.

Maija Inki s. Häyhä täytti 70 vuotta 13.11. Turussa. Entinen koti Kurkijoen Saviilla.

85 vuotta täyttää sunnuntaina 3.12. talousneuvos, agrologi **Arvi Heinonen** Asikkalassa. Ei vastaanottoa.

Uusia tietoja Kurkijoen Internet-kotisivuilla

Kurkijoen ikioma Internet-sivusto **www.kurkijoki.fi** on jo varsin laaja kokonaisuus, joskin paljon vielä puuttuu, esim. kyläkuvaus. Jos jollain on haluja täydentää tai tehdä alusta lähtien kotikylänsä tietoja sivustolle, sellaiset sivuston ns.web-master eli allekirjoittanut ottaa kiitolisuudella vastaan, kuin myös muun Kurkijoki-aineiston, josta esimerkkejä on alla.

Sivustolla on jo mm. Kurkijokelainen-lehtemme sisällysluetteloa aikamoinen pätkä, aivan alusta vuoteen 1968. Lisäksi on hajanaisesti muutaman vuoden tiedot 2000-luvulta, ajalta, jolloin sisällysluettelon rakennetta suunniteltiin. Tapio Nikkari on rakentanut tämän varsin suuritoisen sisällysluettelon ko. vuosilta 1949-1968 ja kirjoittanut ne puhtaaksi. Viimeiseksi hän sai valmiiksi vuodet 1962-

1968. Luettelo on erittäin tärkeä varsinkin sukututkijoille mutta myös kaikille, jotka etsivät tietoa ”vanhoista asioista”, sisällysluettelo kertoo nopeasti, mitä on löydettävissä Kurkijokelaisen sivuilta - ja sitä aineistoahan on mahtavasti. Kurkijoki-kirjat ovat mielenkiintoisia, mutta kirja, jossa ei ole henkilöluetteloa, on henkilöhaussa hankala, koska ko. kirjojen suora läpikahlaus vie aikaa. Mutta ei hätää, Kurkijoki-sivustolla on joitakin henkilöhakemistoja, ja kiireinen - vaikka esimerkiksi sukututkija - löytää nopeasti etsimänsä henkilön tai sukunimen sivunumeron, jolla etsitty kohde esiintyy. Esimerkiksi ”Kurkijoen Kihlakunnan Historia” on laaja kuvaus menneistä ajoista. Kun sitä tarkemmin tutkii, äkkää sieltä täältä tuttuja sukunimiä mitä erilaisimpien puuhien yhteydestä.

Kurkijoki-sivustolla olevasta Ville Laakson laatimasta henkilöluettelosta löytää nopeasti sivunumeron, jolla etsitty persoona esiintyy. Samoin toimii Aarne Heinosen laatima ”Kurkijoki Kylästä Kylään” -kirjan henkilöluettelo.

Sivustolla on mm. kirjoitus Elisenvaaran suurpommituksesta 20.06.1944. Se on suppeahko tietopaketti, joka yrittää rekonstruoida, mitä tapahtui. Esitys on tarkoitettu lähinnä nuorille, jotka ovat kuulleet esim. vanhempiensa mainitsevan siitä. Muutkin asiasta kiinnostuneet saavat ko. esityksestä yhteen koottua faktatietoa ja arvioita tähän jättikatastrofiin liittyvistä seikoista.

Mauri Rastas
webmaster@kurkijoki.fi

Perheutisia

Neljä sukupolvea

Kuvassa vasemmalla Aino ja Heikki Ristolaisen tytär Airi Heinonen Kurkijoen Alhosta sekä oikealla Katri ja Antti Heinosen poika Arvi Heinonen Kurkijoen Savojalta. Kuvassa keskellä heidän poikansa Jukka sekä tämän tytär Paula. Paulan sylissä hänen ja Sami Salon tyttövauva Lotta Marjatta. Kuva on otettu Lotan kastepäivänä kesällä 2006 Halikossa.

Loista liekki

Oman elämäsi kynttilän anna loistaa kirkkahasti valoaan ja lämpöään murheellisten elämään.

Iloisuuden, valoisuuden toivon pilkahduksen uuden voisit tuoda synkkyytteen, ystäväsi murheeseen.

Ole liekki lämmin, hellä, joulumieli ihmisellä sulattelee mielen jäisen, murheellisen yksinäisen.

Terttu Ketola

Muistettavaa

Turun Karjala-seuran eri kerhot järjestävät **myyjäiset** la 18.11. klo 11-14 Turun Karjalatalolla, Itäpelontie 2, Turku. Tarjolla monenlaisia käsitöitä, leivonnaisia, karjalanpiirakoita, vatruskoita, leipää, kaurakiisseliä, keittoa, kahvia, ym. ym. Myös pikkujoulukuusia. Tervetuloa.

Loimaan Seudun Karjalaseuran joulujuhla su 19.11. klo 13 kirkon yläsalissa, Turuntie 32, Loimaa. Ohjelmaa, puuro ja kahvi. Tervetuloa.

Kalakurjet laivaristeilevät 21.-22.11. Viking Isabellalla. Linja-autokaatulu: Virttaa Matka Viitala klo 17.45 – Alastarolta vanhaa tietä – Hirvikoski klo 18.20 – Puistokatu Veijalainen klo 18.30 – Loimaan asema klo 18.35 – vanhaa tietä Pöytyälle – Riihikoski klo 19.15 – Aura Shell klo 19.30 – Turun satala.

Hiitolaiset ry:n syyskokous ja jäsentilaisuus la 25.11. klo 13 Karjalatalon Wärsilä-salissa (3. krs), Käpylänkuja 1, Helsinki. Video ”Entistä Hiitolaa esinein ja kuvin, näyttely Satakunnan museossa” liittyy Hiissätiön 40-vuotistapahtumaan. Tervetuloa haastamaan, päättämään tulevasta toiminnasta ja tutustumaan videon avulla entiseen Hiitolaan.

Kurkijoen Marttayhdistyksen joulujuhla kaupungin kirkon yläsalissa su 26.11. jumalanpalveluksen jälkeen. Ilmoittautuminen ti 21.11. mennessä Hannelelle tai kerhojen puheenjohtajille.

Kauneimmat joululaulut su 3.12. klo 15 Karjalatalon juhlasalissa Helsingissä.

Myyjäiset la 9.12. klo 10-14 Karjalatalon juhlasalissa Helsingissä. Pöytävaraukset Riitta Sainioltta puh. 040-544 7582. Järj. Pääsky ry.

Kurkijoki-Seuran joulujuhla su 10.12. klo 14 Karjalatalon yläsalissa. Puhe: Marjo Matikainen-Kallström. Balalaikka-orkesteri ym. ohjelmaa.

Huom! Kurkijoen Marttayhdistyksen kaikki jäsenet! Tiedotustilaisuus Tuulensuun palvelutalossa ke 13.12. klo 17. Esillä sääntömuutosasia, joten toivomme mahdollisimman monen jäsenen läsnäoloa. Hallitus kokoontuu tilaisuuden jälkeen.

Loppuvuoden tilaisuuksia

Karjalaiset ruokamessut 2.12. Karjalatalolla. Tule tekemään tutuksi oman pitäjäsi parhaat herkut.

Ensimmäiset Karjalaiset ruokamessut järjestetään lauantaina 2.12. klo 11-17 Karjalatalolla Helsingissä. Tapahtumassa seurojen on mahdollista myydä karjalaisia perinneherkkuja ja myös joululeivonnaisia. Toivomme, että pitäjäseurat leipovat oman pitäjänsä erityisherkuja ja tuovat niitä myyntiin. Siten saamme esille laajan kirjon karjalaista ruokaperinnettä.

Seuroille myyntipöydän hinta on 20 euroa. Tilaisuuden ohjelmassa on tietoisuutta ja karjalaisesta ruuasta ja tapaperinteestä. Kuulemme myös, miten karjalainen ruokakulttuuri on vaikuttanut mm. suomalaisen ravintolaruokakulttuuriin. Messuille on vapaa pääsy. Kaikki ovat tervetulleita mukaan.

Ala-aulaan on järjestetty lapsille piparkakkujen koristelua klo 12-15. Juhlasalissa on seuraavat tietoisuuskut:

klo 12 Karjalaiset hääruuat, FT Pirkko Sallinen-Gimpl

klo 13 Mitä karjalainen keittiö tarjoaa gourmet-ravintolalle, keittiöpäällikkö Markus Maulavirta, Ravintola Klaus Kurki

klo 14 Leikkimielinen piirakkakilpailu

klo 15 Väinämöisen Vietelykset –kirjan synty, Riikka Juvonen ja Riitta Salo

Talkookeittiöön on kootu piirakkatyöpaja, josta vas-

taa kotiseutuneuvos Aira Viitaniemi sekä hapanruokatyöpaja, jossa hapatuskursisia vetää Tatjana Gubsakaja.

Talvisodan syttymisen muistotilaisuus Lappeenrannassa 30.11.

Perinteinen talvisodan syttymisen muistotilaisuus pidetään Lappeenrannan kirkossa torstaina 30.11. klo 18. Tilaisuuden ohjelmassa Lappeen seurakunnan ja Lappeenrannan ortodoksien seurakunnan tervehdykset. Puheen pitää Karjalan Liiton puheenjohtaja Markku Laukkanen. Lisäksi musiikkia ja koululaisten lausuntaesitys.

Ennen varsinaista muistotilaisuutta klo 16.30 talvisodan kokeneet kertovat omista kokemuksistaan ja klo 17.30 Lappeenrannan keskustan ala-asteiden oppilaat kulkevat kynttiläkulkueessa sankarihautausmaalle. Kulkueeseen voivat osallistua myös muuta läsnäolijat. Tilaisuuteen toivotaan karjalaisten ja karjalaisseurojen runsasta osanottoa.

Tilaisuuden järjestävät Karjalaisseurojen Etelä-Karjalan piiri, Lappeen seurakunta, Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta ja Karjalan Liitto.

Itsenäisyyspäivän juhla Karjalatalolla 6.12.

Itsenäisyyspäivän juhla vietetään Karjalatalolla Helsingissä keskiviikkona 6.12. klo 12. Juhlassa puhuu muusikko Sari Kaasinen.

Hiitolan Pitäjäseura ry:n syyskokous

Hiitolan Pitäjäseuran sääntömääräinen syyskokous pidettiin tiistai-iltana 7.11. Porissa. Kokoukseen osallistui 48 henkilöä.

Seuran puheenjohtaja Jouko Hämäläinen avasi kokouksen luoden katsauksen ensivuoteen. Hän kertoi vuodesta muodostuvan tavanomaista juhlavamman sillä maaliskuussa tulee kuluneeksi 40 vuotta siitä, kun Hiitolan Pitäjäseuran perus-

tava kokous pidettiin Porissa. Hiitola-säätiön (ent. Hiisi-säätiö) perustamisestakin tulee kuluneeksi 60 vuotta. Niinpä elokuun ensimmäisenä viikonloppuna pidettävässä 60:nnessä Hiitolan pitäjäjuhlassa onkin aihetta kolminkertaiseen juhlaan.

Syyskokouksen puheenjohtajaksi valittiin Kari Kaijo. Pöytäkirjanpitäjäksi kutsuttiin seuran sihteeri Raija Laaksonen.

Uusia henkilöitä hallitukseen

Nyt jo kolmanneksi vuodeksi heiluttamaan seuran puheenjohtajan nuijaa valittiin Jouko Hämäläinen. Hän jatkaa tehtävää innostunein mielin, ja toiveena onkin nähdä ensikesäisissä pitäjäjuhlissa ainakin 600 vierasta. Toivottavasti kaikki hiitolaiset jälkipolvineen ja ystävineen ottaa nyt tä-

män haasteen vakavasti, jotta puheenjohtajan visiot toteutuisivat.

Hallituksen erovuorossa olleet jäsenet Raija Laaksonen ja Aila Niemi valittiin uudelleen. Erovuorossa ollut Teuvo Savolainen oli ilmoittanut, ettei ole enää käytettävissä. Hänen tilalleen valittiin Reino Leppänen.

Erovuorossa ollut varajäsen Ari Vihavainen ei

enää lupautunut jatkamaan. Uudeksi varajäseneksi valittiin Reijo Tuomala. Reino Leppäsen siirryttyä varajäsenyydestä varsinaiseksi jäseneksi oli valittava myös tälle paikalle uusi henkilö. Tämä paikka menikin äänestykseen, minkä jälkeen uudeksi varajäseneksi tuli valituksi Simo Riikonen.

Luvassa vilkasta toimintaa

Toimintasuunnitelma noudatti perinteistä linjaa. Ensi vuonnakin on tarkoitus pitää kerran kuukaudesta tarinailtoja eri teemojen merkeissä. Järjestetään Hiitolan Pitäjäjuhlia ja äitienpäivä-juhla, tehdään kotiseutumatkoihin, kesäretki, ongitaan ja pilkitään kilpaa ja käydään tervehtimässä säätiön leiriläisiä ”piiraihe kans”. Myös nuorille ja lapsille järjestetään jokin talvinen tapahtuma.

Toimintavuoden päätteenä adventtina sytytetään yhdessä kynttilät Karjalaa jääneiden vainajien muistomerkillä. Seuramme osallistuu myös aktiivisesti Karjalan Liiton, Karjalaisseurojen Satakunnan piirin sekä muiden karjalaseurojen järjestämiin tapahtumiin.

”Raha-assiit levällää”

Tulo- ja menoarvion oli hallitus tällä kertaa laatinut

miinusmerkkiseksi, sillä juhluvuotena on tarkoitus pitää ”rahapussin nyörit vähän tavanomaista löysemmällä”. Kokoukseen osallistujat hyväksyivät yksimielisesti hallituksen aiheet.

Jäsenmaksu pysyi entisenä, 10 euroa varsinaiselta jäseneltä ja vähintään 20 euroa kannattavalta jäseneltä. Tilintarkastajiksi valittiin edelleen Kaija Kokko ja Aira Järvenpää.

Toimikunnat ja muut asiat

Päätettiin perustaa Hiitolan Pitäjäseuraan naistoimikunta, jonka kokoonkutsujaksi valittiin Satakunnan piirin naistoimikunnan puheenjohtaja Leena Peltomaa. Kutsun kuultuasi (lehti-ilmoituksen luettuasi) tule mukaan naisten iltaan suunnittelemaan tulevaa toimintaa. Muista toimikunnista ja edustajista päättää hallitus.

Ilmoituslehtinä päätettiin edelleenkin käyttää Satakunnan Kansaa, Karjalaa ja Kurkijokelaista. Lisäksi tammikuussa postitetaan jäsenkirje. Tietoja Hiitolan Pitäjäseurasta ja sen tapahtumista löytyy myös netistä eli Hiitolan sivuilta www.hiitola.fi sekä Karjalaisseurojen Satakunnan piirin sivuilta www.suitsait.net.

Loppuillan myö kalkatettii karjalaa ja kuunneltii lauluryhmä Evakoita, jotka esittivät suosikkilauluja ja runoja vuosien varrelta.

Raija Laaksonen

Puheenjohtajana syyskokouksessa toiminut Kari Kaijo piti sihteerin Raija Laaksosen ja muunkin kokousväen hyvässä järjestyksessä.

Luonto varautuu talveen

Sataa ja tuulee. Tuuli riipii viimeisetkin lehdet puista viiman vietäväksi. On lämpöisen tupamme ikkunanaruuden takaa viihtyisää katsella luonnon voimavaroja, kesäajan vaihtumista talviaikaan.

Joutsenetkin ovat joka vuotisen tapansa mukaisesti kokoontuneet tuohon peltoaukealle lähietäisyydelle. Olen seurailut niiden liikehtimistä ja havainnut ne hyvin sosiaalisiksi. Ryhmässä ne kulkevat peltoalan päähän ja kääntyvät takaisinpäin vähäisen siirtomatkan tehden.

Järjestys on kuin armeijassa. Välillä joutsenet nostavat päänsä korkealle ja ryhmästä kuuluu kirkas ääni. En tiedä, onko se komentoääni ryhmälle, varoitusta vai mikä, mutta kulkusuunta pysyy yhtenäisenä. Aina joku ryhmän jäsenistä levittää siipensä ja ravistaa vettä pois puvustaan. Näin ne ovat toimineet jo usean päivän ajan, ja ryhmä on kasvanut päivittäin.

Päätin lähteä laskemaan joutsenet ihan ryhmän läheltä, koska liikehtivää laumaa oli vaikea ikkunasta

käsin laskea. Sama tulos syntyi peltotieltäkin luettuina. En voi tarkalleen sanoa, kuinka paljon yli kolmenkymmenen muuttajia oli sillä hetkellä, mutta seuraavana päivänä oli ryhmän koko kasvanut ehkä puolella lisää. Siinä ne koikkelehtivat kuin valkoinen lammaslauma vain joskus pään noustessa korkeuksiin. Joka tapauksessa se oli uljasta katseltavaa näin syksyisen harmauden keskellä...

Jokavuotuinen sää yllättää, niin meidät autoilijat kuin nuo upeat valkoiset linnutkin. Autoilijat laittavat ajokkinsa alle talvirenkaat turvallisuussyistä. Samoin joutsenetkin tankkaavat kupunsa täyteen pellolta, josta maanviljelijä on syksyllä puinut viljan varastoonsa, mutta jättänyt pellon kuitenkin EU:n ohjeiden mukaisesti kyntämättä. Siinä on lintujen nyt ihan tankata viljan rippeillä kupunsa täyteen, jatkaakseen matkaansa etelän lämpöön.

Joinakin viime vuosina ne ovat jättäneet matkavalmistelunsa ihan talven tuloon asti. Nytkin lokakuun

lopussa tätä kirjoittaessani on maa kyntämättä, ja linnut poimivat pudonneita tähkiä vähäisen lumen joukosta eivätkä näytä kovin kiirehtivän matkaansa jatkamaan. Jos ja kun tämä lumi sulaa pois, voi lintujoukon nähdä pellolla vielä joulunakin?

On hauskaa seuraila joutsenen tapaista uljasta luontokappaletta näinkin isona laumana. Joskus mietin, mitä vietti saa ne matkustamaan pois ja palamaan takaisin. En ole kuitenkaan lukenut ja vielä vähemmän tutkinut joutsenten historiaa. Jätän sen homman lintutieteilijöille. Minulle riittää, kun saan katsella ruudun takaa ihan lähietäisyydeltä niiden touhuja.

Vielä tänään joutsenet ovat silmiäni edessä, mutta huomenna ne voivat olla jo kaukana. Samoin puidenkin viimeiset lehdet putoilevat pois, ja luonto valmistautuu talven levolle herätäkseen taas uuteen kukoistukseensa kevään koittaessa ja valkojoutsenten palatessa.

Aino Koppi
Noormarkku

Mauri Lankisesta Kunniapuheenjohtaja

Hiitolan Pitäjäseuraa 18 vuotta (vuodet 1987-2004) luotsannut Mauri Lankinen kutsuttiin syyskokouksessa Hiitolan Pitäjäseuran Kunniapuheenjohtajaksi. Mauri on varmasti tämän tittelin ansainnut. Hänen johtamiinsa vuosiin on mahtunut sekä ala- että ylämäkeä.

Mauri Lankisen puheenjohtajakauden alkuaikoina oli Hiitolan Pitäjäseuran toiminta melko vaisua ja ”vähäväkistä”, mistä se sitten vähitellen alkoi piristyä. 1990-luvun loppupuolella oli seurassa jo melkoista vipinää, ja jäsenmäärä alkoi kasvaa. Tapahtumissa kävi runsaasti väkeä, ja vuorossa oli ylämäki, jota on pikkuhiljaa noustu... suunnan ollessa edelleenkin sama.

Vuosi 1993 oli puheenjohtajalle erityisen vaativa, järjestettiin silloin pitäjäjuhlia Hiitolassa. Niin kuin tiedämme, se ei taatusti ole yhtä yksinkertainen juttu kuin täällä pidettävien juhlien järjestäminen. Monta neuvottelumatkaa joutui väkijoukon ja pitäjäseuran toimihenkilöt tekemään, ennen kuin kaikki järjestelyt oli saatu hoidettua.

Maurin kolme viimeistä puheenjohtajavuotta olivat menestyksellisiä. Seuramme sijoittui Karjalaisseurojen Satakunnan piirin toimintakilpailussa ensimmäiselle sijalle näinä kaikkina kolmena vuonna. Myös Karjalan Liiton valtakunnallisessa toimintakilpailussa sijoituimme kärkisijoille.

Seuran menestymisestä Mauri antoi aina reilusti tun-

nustusta koko aktiiviselle hallitukselle sekä jäsenistölle sanoen: ”Ehä miun ihte tarvint mittää tehä, ko ol hyvät apulaiset.” Puheenjohtajan tehtävät Mauri jätti omasta pyynnöstään antaen näin tilaa uusille voimille ja ideoille. Koko jäsenistön puolesta onnittelet seuramme Kunniapuheenjohtajalle Mauri Lankiselle.

Raija Laaksonen

Hiitolan Pitäjäseuran puheenjohtaja Jouko Hämäläinen (kesk.) ja sihteeri Raija Laaksonen kiinnittämässä Mauri Lankisen rinnuksiin ”KUNNIAPUHEENJOHTAJA”-plakattia.

Evakkona Ylistarossa

Kuten aiemmin olen muistellissani kertonut, ajoimme Kurkijoelta evakkoon lähdettyämme äitini Katrin kanssa hevosilla lähelle Pieksämäkeä, Nikkarilan pysäkille saakka. Pysäkin hoitajana oli isäni veli Pekka, jonka vaimo oli äitini sisar Maria. Kun saavuimme Nikkarilaan, niin äitini sanoi sedälleni: ”Nyt syötä tai saat, me emme enää aja hevosilla eteenpäin. Hanki meille rautatievaunu, jolla pääsemme Ylistaroon.”

Aikaa matkaamme oli kulunut noin kaksi viikkoa. Meillä oli yksi oma hevonen, nimeltään Kapu ja toisena meidän ja Torvisen Pekan kanssa yhteisomistuksessa ollut hevonen. Sen nimeä en muista. Evakkoon lähtiessä tämä hevonen jäi yhteisellä sopimuksella meidän ajettavaksemme.

Toisen hevosen perässä olivat pienipyöräiset, matalat peltokärryt ja toisen hevosen perässä linjaareilla (jousilla) varustetut ns. meijerikärryt pienempine lavoineen. Ne olivat tietenkin täynnä tavaraa, ruista, jauhoja, muita eväitä mm. paistettua sianlihaa jne. ja muita tärkeimpiä tavaroita.

Junamatka Nikkarilasta Ylistaroon kesti kolme-neljä vuorokautta, eiväthän evakkojunat olleet ajojärjestyksessä tärkeimpiä. Ylistarossa meidän asuinpaikaksemme osoitettiin Untamalan kylän Poutunrannan Lepistön talo. Veljeni Aarne, joka oli kesän 1944 ollut IS- joukoissa, oli jo tullut sinne, ja sotahommista kotiutettu isäni Antti saapui myös pian Lepistölle.

Sijoituspaikkamme Lepistön isäntäväki, Jaakko ja Hilda olivat jo ikäihmisiä, kai lähellä 70 ikävuotta. Kopsakoita ihmisiä vielä kumpikin. Emäntä oli kai jonkin verran nuorempi isäntää. Kotona oli myös lottahommista palannut tytär Tilda ja sotasairaalaan juuri kotiutunut poika Martti, ikä 22 vuotta. Martti oli menettänyt oikean känsä kyynärpään ja ranteen puolivälistä ja yritteli opetella käsiprotesin käyttöön.

Lepistön talon alakerrassa oli varsin suuri pirtti,

missä oli leivinuuni, takka ja puuhella. Meidän vinttikamarimme oli kyllä lämmin, kun puu-uunia lämmitettiin, mutta keittomahdollisuutta siellä ei ollut. Näin ollen äiti joutui tekemään ruokaa talon emännän kanssa samalla hellalla ja paistamaan leipää samassa uunissa. Koskaan ei siitä sanomista tullut, vaan sopu antoi sijaa.

Erilaisiin tapoihintotuttelemist

Saimme joskus maistiaisia emännän tekemästä juustosta, jota ruskistettiin takkatulen loisteella tuleen nähden vinoasti asennetulla puulevyllä. Äitini ei oikein tykännyt tästä juustosta, koska se narisi hampaissa. Minusta juusto oli oikein hyvää, ja nykyäänkin meillä joskus herkutellaan vastaavanlaisella juustolla. Äiti puolestaan antoi talonvälle piirakkamaistiaisia.

Talon isännällä Jaakolla oli tapana keittää aamukahvi takassa palavalla riskuvalkealla. Riskut olivat kuivista puiden oksista pilkotua pienpuuta. Kyseisiä oksia oli varastoitu erilliseen latoon, ja usein me veljeni Aarnen kanssa pilkoimme kyseisiä riskuja.

Kahvi kiehui nokisessa kuparipannussa, ja kahvin

kiehtaessa isäntä laittoi siihen pohjalaiseen tapaan ripauksen suolaa. Kun hän usein kahvin kiehumista odotellessaan rasvasi nahkasaappaitaan tervan ja si-anrasvan sekoituksella, niin saattoivat sormet olla rasvaiset suolaa kahviin laitettaessa, mutta terveellistähän ovat sekä terva että si-anrasva. Kun en siihen aikaan juonut kahvia, en tiedä, millainen aromi suolasta kahviin tuli.

Leivästä ei kyseisenä talvena ollut puutetta, sillä meillä oli ollut kuormissamme pari säkillistä ruisjauhoja ja muutama säkki ruista, jonka olimme ehtineet äitini kanssa leikata sirpeillä ja puida riihessä ennen evakkoon lähtöä.

Eläimet talon karjasuojissa

Hevosemme ja pari löytynyttä lehmäämme saivat tilat talon karjarakennuksesta. Aiemmin mainitun yhteisen hevosen isä myi toisen osapuolen suostumuksella. Rehuja eläimille saatiin ostaa sekä evakkotalostamme että naapureilta. Muistaakseni rehuista ei kärsitty mitään puutetta.

Koska olin silloin nuorukainen enkä kiinnittänyt huomiota taloudellisiin seikkoihin, en tiedä, mak-

Kuva on otettu Lepistön talon pihassa vuonna 1985 noin 40 vuotta sieltä lähtömme jälkeen. Vas. Aarne Heinonen ja talon nyt jo edesmennyt isäntäväki Esteri (o.s. Varis) Kurkijoen Haapavaarasta ja Martti Lepistö.

soimmeko me evakot vuokraa taloon vai maksoiko sen valtiovalta jonkun instanssin kautta. Joka tapauksessa me autoimme talomme väkeä mahdollisuuksiemme mukaan syystöissä, puinneissa ja muissakin askeissa halkojen ja veden kantamista myöten.

Syksyn mittaan kävimme myös ansiotöissä auttellemassa naapureita puintihommissa. Talven aikana teimme myös metsätöitä tukki- ja paperipuita kaatamalla ja ajamalla niitä hevosellamme metsästä tien

varteen.

Evakkotalostamme oli Ylistaron kirkolle matkaa 18 kilometriä ja Untamalan kylään, jossa oli lähimmät kaupat, noin neljä kilometriä. Meille pojille ei talven aikana juurikaan löytynyt ikäistämme seuraa. Lieneekö Untamalan koululla ollut mitään nuorten kerhoa, en tiedä. Me emme ainaakaan siellä käyneet. Sen sijaan joskus käytiin seuroissa naapuritaloissa.

Alkuun meitä hieman ihmetytti kylän körttiläisyys. Miehillä oli seuroissa yllään mustat körttitakit. Ne erottuivat lähinnä kauluksen mallista. Naiset pukeutuivat yleensä mustiin leninkeihin tai hameisiin. Arkioloissa eivät miehet naapuriin pistäytyessään ottaneet sisälläkään lakkia päästään. Eräät miehet joivat kahvinkin lakki päässään. Ruokapöytään mennessään kyllä kaikki riisuvat lakkinsa.

Hiihtäjiä moneen lähtöön

Poutunranta oli Untamalan kylään kuuluva kymmenkunta taloa käsittävä yhteisö, joka eli pitkälti omaa elämäänsä. Naapurissamme oli Hautalan talo, jonka pari veljestä olivat hyviä hiihtäjiä. Mieleeni jäi se, että Ylistaroon oli muiden muassa sijoitettu myös Mikko Heinosen perhe Rähävaarasta. Heinosen pojat Eino ja Erkki olivat hyviä hiihtäjiä ja voittivat monasti Hautalan veljeksetkin,

jotka tunnettiin Ylistaron parhaina hiihtäjinä.

Hiihtämisestä jäi mieleeni isän yksi hiihtomatka. Ei hän juuri koskaan ollut varsinaisesti harrastanut hiihtoa, joten kunto oli töissä hankittua. Kerran eräänä kauniina kevättalven päivänä hän sai ajatuksen käväistä asioilla Ylistaron kirkonkylässä hiihtämällä. Äiti kyllä esitti: ”Mene hevosella, koska se seisoo joutilana pilttuussaan.”

No, kun isä oli saanut päähänsä lähteä suksilla, niin sen hän myös teki. Päivähän siinä melkein meni, kun matkaa kertyi edestakaisin lähes 40 kilometriä. Hyvinhän se muuten meni, mutta seuraavana aamuna isällä olivat jalat niin kipeät, ettei hän juuri kävellemään päässyt. No, jalat paranivat aikanaan, muuttaman rokulipäivän jälkeen.

Talvi kääntyi kevääksi, ja huhtikuun loppupäivinä muutimme Mellilään, koska Loimaan seutu oli määrätty kurkijokelaisten sijoituspaikaksi. Ylistaroon muutti vastaavasti muita evakoita, joiden sijoituspaikaksi oli määrätty Seinäjoen ympäristökuntineen.

Veljeni Aarne ja minä matkustimme Mellilään matkustajajunassa ja äiti ja isä tavarajunassa eläimiemme ja vähien tavaroittemme kanssa. Meidän asuttavaksemme osoitettiin Jalmari Kärjen omistamalta Vähäperän Soron tilalta vanhan piharakennuksen renkitupa.

Arvi Heinonen

Elämä

Minä hiljaa istun ja mietin,
miten lyhyt on ihmisen elämä.
Kun kypsyvi sato, se leikataan pois,
vaikka haluja vielä elämään ois.

Ei Luojamme kysele halujen perään,
Hän elomme langat kerivi kerään.
Se määramittainen kaikilla lie,
vaik’ millainen ollut ois kunkin tie.

Aino Koppi

Juolaht mielehein...

Poikien kehu

Lasten kanssa työskennellessäni sain usein olla kuulemassa, miten varsinakin pojat kehuskelivat isillään. Varsinkin isien tekemät ”uurotyöt” olivat juttujen kohteina.

Erään kerran meillä oli kerhossa poliisi kertomassa lapsille liikenteestä ja sen vaaroista. No sitten tuli kes-

kustelun vuoro, ja yksi Jani-poika halusi olla kovasti ”reteetä jannua” ja sanoi: ”Kyllä meidän isä ajaa punaisia päin liikennevaloissa.” Pojan naama vähän venähti, kun poliisi sanoi: ”Se ei suinkaan ole luvallista. Sanopa sille isällesi, ettei niin saa tehdä.”

Tuli myös puheeksi yli-

nopeuden ajaminen, ja sitä hän olikin monen isä tehnyt. Eräätkin veljekset olivat ihmetelleet sitä, että heidän isänsä oli viety oikein poliisiautoon, kun oli ajanut ylinopeutta, ja saanut sakot, vaikka oli pappi.

Joku isistä oli taas niin voimakas, että jaksoi nostaa äidin kattoon asti. Siihen toinen poika vähän surkeana totesi: ”Meidän äiti se on kyllä sellainen läski, ettei isä sitä jaksu mihinkään nostaa.”

Isien ammateista puhut-

tiin myös usein ja siitä, miten paljon jonkun isä tienaa. Eräs nuori mies oli oikein innoissaan kehuessaan: ”Meidän isä on oikein johtaja, eikä sen tarvitse tehdä mitään.”

Innolla kuitenkin isänpäiväksi näperrettiin toinen toistaan komeampia kortteja. Myös monet ukit, vaarit, papat ja tuffat saivat omat tekeleet, joista varmaankin isänpäivän aamuna osattiin olla kiitollisia.

Terttu Ketola

Tiukkoja paikkoja rintamalla

Tämä on koruton kertomus niistä ajoista, jolloin tapahtui erittäin ikävä ja harvinainen tapaus, mihin liittyy myös tuo kuvassa oleva FN-pistooli. Elettiin vuoden 1944 kevättä. Toisen maailmansodan taistelut kiihtyivät kiihtymistään. Eikä se mitään lasten leikkiä ollut Suomen hallussa olleitten asemien alueelakaan! Sain sen kokea saadessani siirron Aunuksen kannakselta, jossa rakennettiin pääpuolustuslinjaa kovalla kiireellä.

Meitä siirron saaneita oli muistaakseni yhdeksän miehen porukka. Kuorma-auton lavalle vain ja matkaan. Olihan sekin kokemus sinänsä, kun aika räjäpäinen kuski päästeli kovaa vauhtia reitillä, jossa oli useita kapulasiltoja. Perille tultiin pakarat hellinä. Olimme Länsisylvärin Kuuttilahden seutuvilla.

Palvelin 15. prikaatin toisen pataljoonan esikuntakomppanian jääkärijoukkueessa. Lähetin tehtävät osuivat minun kohdalleni, ja topografikartta ja kompassi tulivat tutuiksi. Korsussa, johon meidät majoitettiin, oli miehiä maan eri puolilta.

Petikaverini oli kotoisin Tampereelta. Tämä ”Tampereen poika”, jota nimeä hänestä käytettiin, teki paljon kirjoitustöitä karbidilampun valossa. Hänellä olivat ylioppilaskirjoitukset menossa. Hän huomasi sieltä pöytänsä takaa rauhottoman sähläämiseni: nukkumaan rauhoittumista ei ollut mitään merkkiä. Hän kehotti minua ottamaan pyyheliinan ja kostuttamaan sen ja käärimään sen kaulaani, niin pääsisin nukkumaan. Se auttoi, oli oikein hyvä unilääke. Siellä oli nimittäin luteita hurjasti, ja uusi tulokas sai ”puna-armeijan” hyökkäämään.

Lähetin kiikutin Tampereen pojan papereita

ennen tullen komppanian toimistoon ja takaisin. Hyväntuulen viesti toi tiedon, että poika oli läpäissyt kirjoitukset hienosti. Lomanomus laitettiin heti vetämään.

Tilanne rintamalla kuitenkin muuttui nopeaa taktia. Vihollinen aloitti suurhyökkäyksen Karjalan kannaksella. Samoin Länsisylvärillä toiminta vilkastui huomattavasti. Voimaan tuli lomakielto. Siihen tysiäsi Tampereen pojan toiveet päästä pistäytymään kotona. Varmasti oli henkisesti raskas tilanne, kun niin kävi. Koti-ikäväkin raastoi hermoja siinä ”kylkiäisenä”.

Kaiken kukkuraksi vihollinen kailotti kovääni-sellä yhtenään jo tutuksi käynyttä tekstiään, miten köpelösti kävisi Hitlerin vasalleille, kun puna-armeija lähtisi vyörymään. Tuollaiset mölinät korkeintaan tympäisivät.

Alkoivat irtautumislähtötoimet. Reput pakattiin. Jokainen sai oman harkin-

tansa mukaan täyttää repunsa. Painoa kertyi. Laatokan rantatie oli ennakkoon määrätty reitti jääkärijoukkueellemme. Se oli hankala pyörätie, siksi joukkue jalkautettiin.

Ylioppilaspojan kohtalo

Korsut tyhjenivät. Pioneerit ”virittivät” korsut vieraita vastaanottamaan omalla tavallaan. Olimme marssineet jo hyvän aikaa, kun lähtöasemien suunnalta kuului jyrsähtelyä, ja korsun hirsii kieppui ilmassa. Se oli merkki siitä, että tutkijoita oli saapunut paikalle.

Repun hihnat alkoivat vähitellen tuntua olkapäissä epämuikavilta ja väsymisen oireet uupumista hipovilta. Jääkärijoukkue majoittui läheisen metsän siimekseen. Parivartio jätettiin valvomaan kaiken varalta.

Tampereen poika oli joukkueen radisti. Kenttäradio on aika raskas taakka selässä kesäkuumalla, siksi hän jätti repun kuormastoon. Ainoa varjopuoli yöpymispaikassa oli, että vihollinen ampui tykistöllä ns. häirintäammuntaa lähimaastoon.

Meillä oli ensimmäinen yö edessä ainoastaan taivas kattona. Onneksi ei satanut. Radisti sai aparaattinsa toimimaan, ja viestit menivät perille. Olimme tietojemme mukaan hännillä eli pataljoonan viimeinen joukko-osasto tällä reitillä. Niiden, jotka todennäköisesti kuitenkin olivat jäljessämme tulossa, katsottiin olevan ei-toivottuja tulijoita.

Kiusallinen häirintäammunta jatkui. Ongelma syntyi siitä, kun antenni ei irronnut eikä sitä saatu alas. Antennin painonuppi oli kiepsautanut oksan ympäri niin ovelasti, että radisti päätti kiivetä lähes viisi metriä korkealle puuhun ja irrottaa antennin omin kä-

sin. Silloin räjähti kranaatti yllättäen viereisessä puussa.

On sanomattakin selvää, että alas sieltä tultiin. Oli se murheellinen tapaus. Kranaatin sirpale oli osunut keskelle Tampereen pojan selkää. Ei ollut mitään tehtävissä. Henki oli pois. Järkytyneitä olivat lääkintämiehetkin tullessaan paareineen paikalle.

Yö meni miettiessä sodan mielettömyyttä ja raukuutta. Aamulla komppanian vääpeli toi saikan, kuivamuonan ja päivärahat. Päivän kuivamuona oli muistaakseni kaksi näkkileipäparia voinapaineen, liuska sulatejuustoa ja neljä soke-ripalaa sekä muonatupakat. Tammelan pojan kanssa sovimme, että hän saa muonatupakkani ja mie hänen juustoviipaleensa.

Vääpeli toi myös tullessaan kolkon viestin. Vihollinen oli noussut maihin Viteleessä (Suomen vanhan rajan tuntumassa) ja saanut tukevan sillanpääaseman siellä.

Matka jatkui seuraavaan etappiin. Ruisryynivelli maistui taas, vaikka ikävät tapahtumat edelliseltä päivältä velloivatkin muistissa. Häirintäammunta jatkui.

Viestintäryhmän kersanttiin osui kranaatin sirpale. Lääkintämiehet paareineen riensivät paikalle. Vakava tilanne jälleen. Vatsa oli repeytynyt aivan auki. Juuri äsken lusikoitu ruisvelli valui sammalikoon. Kersantti katsoi silmiini ja kehotti ottamaan hänen repustaan kiikarin koteloineen ja jatkoi: ”Jos en tästä selviä, niin saat pitää sen. Mutta jos on parempi tuuri ja pääsen vielä jalkeille, niin voin noutaa sen kiikarin.” Kädenpurius päälle. Sanoja en löytänyt: olisivat olleet kulu-neita fraaseja siinä tilanteessa.

Kiikarille oli heti käyttöä

Matkaa jatkettiin suojaisempia metsäreittejä pitkin. Tultiin vähäiselle kumpareelle, josta oli hyvä näköala Laatokalle. Siellä näkyi jotakin. Annoin kiikarin Törmäselälle, joka katsoi ja sanoi sitten vakava ilme kasvoillaan: ”Jos tuo revohka tuolla nousee maihin Viteleessä, niin ollaan pojat kusessa.” Apein mielin marssittiin eteenpäin.

Laatokalla teki matkaa suuri rahtilaiva keula kohti Vitelettä ja sen länsisivulla vähän pienempi alus. Toisen kyljen tuntumassa oli pitkä proomu lastattuna hevosilla, neljä hevosta aina rinnakkain ja kahdeksan tällaista satsia peräkkäin. Hevoset seisoivat kuin nauhatut: ei pienintäkään lii- kahdusta havainnut kiikarin linssissä.

Hetken kuluttua ulapalta alkoi kuulua kovaa jyryä ja jyskettä. Jälleen oli kiikarille käyttöä. Laivan ilmatorjuntatykit ampuivat hurjasti. Ei paljon silmä erottanut, kun saksalainen syöksypommittaja syöksyi laivaa kohti ja kurvasi takaisin korkeuksiin. Pommi osui keskelle laivaa, joka roihautui tuleen. Vielä syöksyi toinen kone täydentämään tulosta. Törmäsen antoi huojentunein ilmein kiikarin takaisin ja tuumi vain: ”Kyllä sota on julmaa.”

Laatokka väreili rauhallisena iltauringossa. Ainoa merkki äskeisestä tulimyrskystä oli hevosproomu, joka lipui tyhjänä pahoin kyljellään rantaa kohti. Tuntui surkealta, kun viattomat luontokappaleetkin olivat joutuneet kokemaan tuollaisia kauhunhetkiä.

Suurhyökkäyksen paineessa Suomi joutui tekemään ns. Ribbentrop-sopimuksen, ja sen turvin saa-

Pauli Sinkkonen osti tämän FN-pistoolin rintamalla keskellä yötä korttipeliin rahaa tarvinnelta aseveljeltään.

Vieläkö löytyisi muistitietoa Kurkijoen asioista?

Värjäyskurssilaiset, apteekkari ja näytelmät

Ostin itselleni ”Se on sata” -kirjan eli Kurkijoen Marttayhdistyksen 100-vuotishistoriikin. On hyvä kirja, suosittelen luettavaksi kaikille. Taas kuva on vuoden 1926 kurssilta.

Kirjan sivulla 34 on kuva Marttalan värjäyskurssilta. Sama kuva oli myös Kurkijokelaisen numerossa 44-45/4.11.2005. Valokuva

on Kurkijoki-museon koelmista. Vuosilukua ei ole mainittu. Mikäli kirjan ostaneet henkilöt haluavat lisätä vuosiluvun tietoihinsa, niin kuva on vuoden 1926 kurssilta.

Kuvassa on äitini Katri o.s. Nolvi edessä liina päässä, ruudullisessa mekossa ja valkeassa esiliinassa hämentämässä saavissa olevaa värjättävää. Äitini on

syntynyt vuonna 1904, joten vuoden 1910 kurssin aikaan hän olisi ollut liian nuori ja vuoden 1934 kurssin aikana hän oli jo naimisissa ja asui Viipurissa. Onkohan kenelläkään tietoa muista kuvassa olevista henkilöistä?

Näyttelijä Aku Korhonen

Sunnuntain Helsingin

Sanomien kaupunkiliitteessä käydään läpi tunnettujen helsinkiläisten henkilöiden mukaan nimettyjä katuja. Sunnuntaina 12.11. oli käsitellyssä Aku Korhosen tie, ja siinä kerrottiin siis näyttelijä Aku Korhosesta. August Korhonen tunnetaan parhaiten Lapatossuna, vaikka koko kansan rakastama näyttelijä tekikin monta riipaisevaa ja hienoa

osasuoritusta sekä näyttämöllä että elokuvissa.

Aku Korhonen (1892-1960) oli syntynyt Käkisal- messa, mutta hänen kummivanhempansa ottivat hänet kasvatikseen Joensuu- hun. HS:n artikkelissa kerrotaan, kuinka Aku Korhonen ”opiskeli apteekkialaa Kurkijoella, jossa teatteriharrastuskin alkoi”. Eli Kurkijoen apteekissa oli apteekkiharjoittelijoita/opilaita varmaan aina yksi kerrallaan, ja Aku Korhonen oli yksi heistä.

Korhonen oli syntynyt siis vuonna 1892, joten oletettavasti hän on ollut Kurkijoella 1920-luvulla. Kysynkin nyt Kurkijokelaisen välityksellä, onko enää kenelläkään tai mistä saisi tie-

toa Aku Korhosen elämästä Kurkijoella. Kuka esimerkiksi oli apteekkarina siellä silloin? Vai onko kaikki tieto jo mennyt muistajien mukana?

Samalla voidaan olettaa, että Kurkijoen nuorisoseuran toimintaan kuuluivat näytelmät, koska Aku Korhonenkin sai siellä teatterikipinän. Kävin museon nettisivuilla, mutten löytänyt sieltä kirkonkylän nuorisoseuratoiminnasta mitään. Onko kenelläkään yksityishenkilöillä tietoa/kuvia näytelmistä ja juhlista?

Kaikkea tällaista tulee mieleen näin marraskuun iltoina.

Liisa Koistinen

tiin tehokasta torjuntakalustoa niin maa- kuin ilmavoimiinkin. Kaiketi siten saatiin jonkinasteinen tasapaino rintamatapahtumiin. Oli monet mutkat matkassa koettu.

Saavuimme vanhan Suomen puolelle. Salmin osittain tuhoutunut kirkko tervehti meitä. Katseltiin siinä kirkon rinteessä, kun kenttäkeittiö hevosineen oli suistunut tienvarsiojaan kyljelleen. Samassa kuului sellainen ääni, että ”ranuja” olisi tulossa. Silloin piti mennä ojanpohjaan äkkiä pitkäkseen. Tuli useita kranaatteja ja kaikki keskelle tietä, jota äsken raporauhasa oli kävelty.

Joku huomasi, että vihollisen puolella kelluu ilmapallo miehistökoreineen. Sieltä antoivat tarkat luekmat tykeille. Juoksimme sadan metrin päässä olevan metsän reunaan yksi mies kerrallaan. Törmänen tuli kuin tuulispää viimeisenä.

Sain suomenkielisen topografikartan ja näin, että Maisulan kylä oli lähellä, mutta olisiko Maisun Miitrein erikoinen talo tämän kulkemamme reitin varrella. Siellähän se seiso! Miitrein talo ylhäisessä yksinäisyysdessään. Talo oli rakennettu neljän noin kaksi metriä korkean männynkannon päälle. Hyvin sopi kävelemään rakennuksen alla. Harvinaisuus oli kai säästänyt sen tuholta.

Pistoolikauppa ja rahavarkaus

Pitkästä aikaa tilanne vähän rauhoittui. Sökörinki kokoontui ottamaan selvää, kenelle ne päivärahat kuuluivat. Heräsin yöllä, kun joku nyki olkapäästä. Kluukeri kertoi, että oli suuri sököpotti koossa ja hänen tekisi mieli katsoa se peli, mutta se maksoi 400 markkaa riihikuivaa rahaa. Hän kaivoi taskustaan FN-pistoolin ja tarjosi sitä minulle ostettavaksi.

”Selvä”, sanoin ja jatkoin: ”Mutta joku paperi tarttee tehdä, että on todiste olemassa.” Väsättiin ”kauppakirja” stm Jokela todistajana. Niin vaihtoi pistooli omistajaa. Aamulla

Kluukeri hihkui: ”Kuka hitto on varastanut multa rahat?” Eräs solttu osoitti sormellaan: ”Tuo tyyppi ainakin kyykki sun vieressä yöllä. Satu in olemaan hereillä.”

Vääpeli Törmänen käveli pitkin harppauksin äskeisen tyyppin eteen, veti konepistoolin liikkuvat osat taakse ja kehotti kertomaan totuuden. Miehen leuka vähän vapisi, kun hän tunnusti ottaneensa rahat. Ne oli nättisti tinapaperiin käärityinä suuren kongelajuuren alla.

Kluukeri sai rahansa takaisin viheliäisen tapahtuman yllättävän nopean selviämisen myötä. Törmänen antoi ymmärtää, että varkaus on aina rangaistava, ja kun se vielä tapahtui niissä oloissa, oli se raskauttava teko. Rangaistus tulisi siten ajallaan sopivan tilaisuuden tullessa.

Yöllä tuli täydennysmiehiä. He olivat jo vanhempaa ikäluokkaa. He harmittelivat, kun kesken heinätoiden piti lähteä meitä nuoria miehiä auttamaan. Täydennysmiesten tulo oli yleensä merkki siitä, että jotain erikoista tehtävää oli suunnitteilla. Pian tulikin käsky, että eräältä kukkulalta piti ajaa vihollinen pois. Olivat häiriköineet yhtämittaa vuorokaudet läpeensä.

Kukkulan valtaus vaati kuitenkin veronsa. Törmänen kaatui. Hän oli tiennyt, ettei selviäisi sodasta ja oli kertonut sen minulle. Taisin olla ainoa, jolle hän kertoi. Täydennysmiehistä kaatui kaksi ja yksi haavoittui. Kaatuneet olivat olleet lähinaapureita. Kluukeri jäi sotavangiksi.

Ikämeitäkin sattui

Lienee paikallaan kertoa jatkoksi vielä eräs tapahtuma, joka mielestäni oli ihme. Joukkue, noin kymmenen miehen poppoo kokoontui kukkulan valtauksen jälkeen omien asemien takamaastoon hetkeksi huilaamaan. Olimme ympyrän muodossa. Tilanne vaikutti ihan rauhalliselta.

Yhtäkkiä joku pojista karjaisi: ”Hei, ryssiä.” Sa-

massa pamahti munakäsikranaatti porukan keskelle. Oli onnea ja varjelusta mukana, kun kehenkään meistä ei osunut sirpaletta.

Kaksi vanjaa juoksi läheisen suuren kiven taa ja alkoi ammuskella. Hyrsylän poika ampui sarjan konepistoolilla. Tuli hiljaisuus. Hyökkääjistä toinen sai luotisuihkun päähänsä ja toinen makasi vakuoleena vieressä. Saimme hänet jalkeille, ja käsikranaatin, jota hän yritti piilottaa vyötärönsä alle, me viskasimme läheiseen kivouhikkoon.

Kiinnijäänyt oli alle kaksikymppinen solttu, joka vapisi kuin lankavyyhti, pelkäsi varmaan, että tsuhnat leikkaisivat korvat ja puhkoisivat silmät. ”Po-kurit, po-kurit”, hän hoki, mutta rauhoittui saatuaan tupakan ja tulen siihen. Hänen rynnäkkökiväärinsä me murjottiin käyttökelvottomaksi. Mutta ongelma oli, mitä miehelle tehtäisiin. ”Menkään sinne, mistä on tullutkin”, päätettiin.

Epäuskoisen näköisenä vanja vilkuili ympäristöön saatuaan lähtökäskyn, kunnes pinkaisi juoksuun. Lie nee ollut pojalla paljon kerrottavaa, jos selvisi ehjin nahoin omiensa puolelle.

Rangaistus täytäntöön

Marssimme Uuksujärven Partio-opistolle. Törmäsen julistama rangaistus pantiin toimeksi heti saman päivän iltana joukkueen varajohtajan kersantti Keräsen johdolla. Tämä rankaisumuoto oli remmiepeli. Vein jotain viestiä Keräselä juuri, kun tuo rankaiseminen oli käynnissä parakin keskikäytävällä. Ei tehnyt mieli jäädä seuraamaan tapahtumaa, vaan kiireen vilkkaa riensin ulos raittiiseen ilmaan.

Seuraavana aamuna minulla oli käynti komppanian toimistossa. Rangaistuksen kokenut oli siellä komppanian päällikön puhuttelussa ja hakemassa lähetettä kentäsairaalaan. Oli rankka puhuttelu. Harmitti ihan, kun löytyä miestä löytiin vielä sanankin säilällä.

Pauli Sinkkonen muisteli menneitä sotatekään ja –kesän 1944 tapahtumia. Kuvia ovat nuoret miehet kokeneet.

Odottelin ulkona, että saisin muutaman sanan vaihtaa hänen kanssaan.

Häin oli vähän häpeilevän oloinen. Kasvot olivat turvonneet pahoin. ”Sulle kävi nyt näin”, sanoin ja jatkoin: ”Jaksatko kävellä kentäsairaalaan?” Sinne kertyy matkaa melkoisesti. ”Onhan tässä päivää kävellä”, tuumi hän ja jatkoi: ”Järvi on lähellä, että voin välillä varpaita huuhdella. Eikä mun elämällä ole enää paljon merkitystä. Kusikin tulee ihan verensekaisena. Jotkut innostuivat lyömään solkipääremmillä.”

Hän heilautti kättään ja lähti kävelemään kentäsairaalan suuntaan. Emme kuulleet miehestä mitään

sen jälkeen. Minua jäi askarruttamaan hänen tulkinnanvaraiset sanansa elämästä eteenpäin.

Majailumme Uuksujärven Partio-opistolla jäi lyhyeksi. Tuli aselepo. Suomen armeijan aseet lopettivat tulen 4. päivänä syyskuuta, mutta vastapeluri vuorokautta myöhemmin. 15. prikaati sai siirron pohjoista kohti. Härkävaunut olivat Koirinonjan asemalla valmiina lähtöön.

Limingan asemalla laskeuduttiin junasta. Oli se puuduttavan pitkä reitti. Sieltä marssittiin Tyrnäville. Majoitustilat oli järjestetty jonkun seuratalon lattialle. Aika pian sinne ilmestyi eräs tuttu kersantti.

Hän oli saanut tiedon Oulun sotasairaalaan, että hänen yksikkönsä oli Tyrnävellä, kersantin omalla kotiseudulla.

Luovutin kiikarin kersantille kiitosten kera: ”Mainio kapine. Nähtiin Laatokan ulapalla sellaista, mitä paljain silmin ei olisi nähty.” Kersantti kertoi kokeneensa monta leikkausta ja että hänen vatsansa tilavuus oli kurottu minikokoon. Mutta hyvä niin, kun muisti, mistä tilanteesta hän oli silloin lähtenyt.

Pohjoista kohti lähti prikaatimme, ja uudet tilanteet olivat edessämme. Näin muisteli

Sinkkosen Pauli

Piru perii

*Minne katosit, sielu parka?
Taivaan sineenkö lentelit?
Manalan oveenkö kolkutit?
Mitä teen minä ihmisrukka?*

*Pirulle lienien sieluni myönyt.
Viiniä join ja lauluja lauloin.
Piru se juoni ja minua kauloi.
Elämä hymyili, murehet poissa.
Tulipa viimein se maksun aika,
karvas on kalkki, ilo on poissa.*

Anja

Aja saatos pattoutunnee purkamist

Sienet ja vähä muutaki

Yhe äki rupes sienet näkymää sisäsis silmis, ku istuskelin taivaan pilvilöitä kahtelema kammari ikkunast. Jo mie ajattelin, jot rupijanks höperöitymää.

No, sit äkkäsin, eihä ne olleetkaa mitä hyvässä sienii ja kasvaneet mis tahtojaa. Ne näät kasvoit Kako mehtäs Ihohjärven kyläs. Niitä käytii äitin kans kerräämäs talve varal.

Ol mustaaruskuu, karvalaukkuu, ja muitaki lajiloita löyty. Pantii pyttyy suola kans. A, siin samases

mehtäs kasvo suurii makkeita mustikoita, ja niitäki tietyst kerättii.

Voi niitä pellowpientaril ja aholoil punottavvii mansikoita. Iha tulloo ves kielel, ku muistelo. Nythä ne on jo melkei sukupuuttoo kuolleet, pies jo suojelu kohteeks laittaa. Siihe tarvittas tietyst direktiivi Europarlamentilta. No, heiltähä se käis.

Kaik pit ottaa taltee, mitä luonto anto. Elettii luomuja luontaistallouves, vaikkei luomust tiijetty mittää.

Lehmät ja muut elukat antoit peltoloil lannotuksen, pittii talon maijos, vois ja lihas. Voi tietyst kirnuttii ihe, ja se olkii hyvää.

Kossi teurastettii joulu al, jot saatii tehdä lihapottii. Tytinää tehtii kans. Lihapantii pyttyy suola, jot ol, mist talvel ottaa. Ei olt sellasii lihatiskilöitä ku nykyjää. Lienööks Mylleenin kauppas olt lihhaa? En sitä tiijä, enkä muista.

Ihme paljo kuitenkin on jäänt mielee, ja merkillisest monet assiit putkahtaat

tuolt aivolojihe kätölöist esil iha arvaamatta. Ne on nuo aivot ihan vekottimet. Paljo siel pittää olla tavaraa talles vuottamas ulos pääsyy. Ain tarpee mukkaa, mitä milloki tarvitaan.

Täs kirjottamises käyp sillei, jot toine assii juontaa toisee. Kirjottaja ei maha mittää muuta, ko vaa suoltaa, mitä aivoloist tulloo. Vai liek kynä vikapää, mäne häntä tietämää.

Asiast toisee. Tul sellas-taki mielehein, jot myö ketkä siint Karjalas olost haas-

tetaa ja kirjotettaa, puretaa jottai, mikä on ajan saatos pattoutunt meijä sisäl ja nyt vast rupijaa purkautummaa oikei kunnol. Liija pitkä ol se aika, ko Karjala ol ”out”. Ja vielä poliitikot tutisoot ja vaikenoot. Lienööks heilpupu pöksys?

Harmittaa nyt vanhemmiten, ku ei älynt sillo, ko mummot viel ellii utsii näitä kottoisii eloloita ja ololoita. Alkaat muistajat määnä manan majoil yks toise-sa jälkee.

Miul tää Ihohjärvi on vieläki maalima paras paikka, vaik sain olla siel nii vähä aikaa. Mänetetty, mut ain oma. Nii se on.

Anja

Kurkijokelaiset isännät v. 1785

Luettelo äänioikeutetuista isännistä Kurkijoen kappalaisen vaalia varten vuonna 1785 on monella tapaa mielenkiintoinen asiakirja. Kyseessä on luterilaisen seurakunnan jäsenistö, siis ortodoksit eivät ole mukana. Kokonaisuudessaan äänioikeutettuja oli 494, joista vain yksi (!) oli naispuolinen, otsanlahtelaisen Juhana Huttusen leski Katri Merta. Ehkä joku tietää, miten ko. äänioikeus saavutettiin (ikä, varallisuus, nuhteettomuus...). Ehdokkaina olivat Melancton, Tegman ja Salén, mutta luettelon mukaan vain Melancton olisi saanut ääniä, kaiken kaikkiaan 54.

Sukututkijalle luettelosta on hyötyä, koska siitä näkee vuonna 1785 elossa olleet isännät ja usein sen tärkeän patronyymin, so. isän nimen. Sinänsä luettelo on kiintoisa kirjoitusasujensa kannalta:

- Yksikään etunimi ei ole suomalaisessa muodossa.

- Kylien nimet ovat usein ällistyttävästi ihan modernissa eli oikeassa muodossa.

- Sukunimet ovat pääsiassa tietysti sitä sukututkijalle tuttua väänneltyä muotoa (Rigoin = Riikonen, Rouhiain = Rouhiainen jne.).

- Joukossa on kuitenkin runsaasti oikeanmuotoisia kirjoitusasuja, jopa ihan peräkkäin Jakonen ja Jakoin. Tällöin nousee esiin kysymys, miksi aikoinaan on kirjoitettu Nenoin, vaikka se on puheessa Nenonen.

- Luettelossa on joitakin epätavallisia, mielenkiintoisia sukunimiä (kirjoitusvirheitä?): Jockman, Pasi, Rostinen, Ihokainen, Ambrosin ja Kesonen, joista ehkä joku tietää jotakin.

- Kylien luettelo on hie­man toinen kuin vuonna 1939. Joidenkin kylien nimet ovat hävinneet, ja jotkut kylät on muodostettu vasta myöhemmin.

Mauri Rastas

Cronoborgs slobod

Johan Carjalain
Sigfrid Kaxoin
Anders Tapanain
Simon Kosta
Anders Limata
Carl Limatius
Samuel Sereus
Michel Tonti
Peter Punda
Olof Tukia
Johan Packanen
Mats Keckoin
Thomas Polack
Johan Poutanen
Johan Matsson Karjalain

Otzanlax

Bengt Hirvonen
Henric Hirvonen
Johan Huttuins Enka Carin Merta
Henric Jussilain
Nils Korjoin
Jöran Nilsson Korjoin
Anders Andersson Korjoin
Peter Korjoin (Bertil, Matts)
Lars Kuockain
Eric Läber
Carl Läber
Michel Jussilain
Henric Merta
Lars Mälkiä
Jacob Puoskarin
Anders Repo
Peter Repo
Lars Rostinen
Johan Siira
Gabriel Taskin

Mats Tirri
Henric Tirri
Eric Wirgontius

Rungonsuo

Mårten Ahokas
Zacharias Hanski
Mats Lucas
August Heinoin
Thomas Heinoin
Göran Pålsson Heinoin
Jacob Eskilsson Heinoin
Samuel Heinoin
Jöran Jockman
Johan Ihokain
Jöran Jussilain
Lars Poskiparta
Staffan Poskiparta
Henric Tirri
Lars Tirri
Christer Uimoin
Simon Weickolain
Bertil Eskilsson Weickolain
Staffan Weickolain
Thomas Weickolain
Lars Warjus
Peter Merta
Mats Warjus

Soskua

Peter Condulain
Påhl Condulain
Michel Hardicka
Henric Hardicka
Jacob Hämäläin
Samuel Kuosa
Johan Johs Merta
Johan Larsson Merta
Olof Merta
Eric Jacobss: Merta
Johan Peterss: Merta
Thomas Warjus
Henric Merta
Israel Paju
Paul Paju
Peter Sinkonen
Peter Adamss: Sinkonen
Johan Warjus
Staffan Warjus
Mats Wejalain
Martin Hägli

Lapinlax

Peter Thomass: Hamuin
Peter Hamuin
Grels Hamuin
Eric Hägli
Sigfrid Hämäläin
Anders Hämäläin
Peter Hämäläin
Sigfrid Matsson Hämäläin

Karttakuva Kurkijoen Lopotista 1700-luvun alun isovihan jälkeen. Kuva kirjan Kurkijoen kihlakunnan historia sivulta 510. Hüisi-säätiö, Kurki-Säätiö, Lumi-Säätiö ja Jaama-Säätiö.

Kurkijoki.	Asukkaita				Taloja			
	1724	1754	1818	1870	1724	1754	1818	1870
Alho		27	145	195			19	28
Aromäki	43	138	166	142	9		20	41
Elisenvaara	158	442	495	536	36		83	79
Haavikko		100	119	87			15	13
Helmelä		92						
Huutomäki		—	28	22			6	5
Hämeenlahti	29	96	109	68	8		15	11
Ihojärvi	60	173	235	170	9		37	53
Kangaskylä		57						
Kannansaari			21	24	11		5	4
Korpsaari	48	146	244	187			42	42
Kuoppala	23	47	110	78	6		12	14
Lapinlahti	106	400	489	295	26		79	70
Lepousmäki		59	43	46			7	9
Levonpelto			16	16			2	2
Lopotti	43	250	233		6		22	
Luhovaara		28	65	72			14	15
Marianvaara	20	79	131	100	4		18	11
Mikrillä	66	227	254	184	15		35	37
Oksenttiinmäki		67	120	75			16	9
Otaanlahti	102	309	400	280	28		53	50
Pohji		161	170	157			35	29
Rahola	152	245	336	400	30		57	73
Riekkala	32	122	169	159	8		20	25
Rungonsuo	69	250	376	250	13		57	37
Räihävaara	64	271	345	240	13		54	53
Snares		44	53	53			11	11
Savii	56	62	93	101	12		15	15
Savoja	64	114	244	153	14		30	30
Sillankorva		53	107	90			13	13
Soskua	89	238	263	205	18		52	33
Särkjärvi		46	78	52			9	8
Tervu	91	163	318	273	18		66	47
Titto		44	132	128			19	19
Veijala		57						
Vätikkä	24	140	178	84	5		19	18
Köyhäinhoidon varassa olevia ja irtolaisia			60	173				
	1339	4747	6345	5073	280		957	904

Kurkijoen asukasluvut ja talojen määrät kylittäin vuosina 1724, 1754, 1818 ja 1870. Luettelo kirjan Kurkijoen kihlakunnan historia sivulta 465. Julkaisijat Hüisi-, Kurki-, Lumi- ja Jaama-Säätiöt.

Göran Johanss: Hämäläin
Simon Hämäläin
Michel Nenonen
Anders Andersson Hämäläin
Simon Hämäläin
Johan Ijas
Anders Johanss: Ijas
Eskil Ijas
Anders Andersson Ijas
Peter Jacobsson Ijas
Mårten Kojo
Henric Kuosa
Johan Kuicka
Johan Huittinen
Simon Sigfrids: Kuockanen

Daniel Kuockanen
Anders Kuockanen
Jöran Kuockanen
Olof Kuockanen
Lars Langin
Johan Langin
Michel Langin
Peter Lucka
Anders Lucka
Anders Peterss: Lucka
Anders Meronen
Abrah: Meronen
Bertil Jacobss: Meronen
Mats Johanss: Meronen
Paul Mescanen
Mårten Nenonen

Jacob Piutunen
Abraham Porho
Peter Pösö
Abrah: Suni
Mats Toiviain
Simon Anderss: Wehviläin
Paul Simonss: Wehviläin
Peter Savolain

Korpisaari

Anders Jakonen
Lars Jakoin
Elias Jakoin
Grels Jakoin
Mats Jakoin
Peter Kempinen
Eric Kempinen
Simon Simonss: Kuosa
Bertil Matss: Kuosa
Bertil Simonss: Kuosa
Adam Nilsson Meskanen
Anders Kuosa
Mats Matss: Kuosa
Thomas Kuosa
Bertil Kuosa
Thomas Thomass: Kuosa
Lars Jönss: Kuosa
Peter Erikäin
Mats Mieloin
Grels Mieloin
Paul Toricka
Lars Weripää
Peter Matss: Repo

Kannansaari

Olof Toricka
Mats Toricka
Henric Toricka
Abrah: Thomasson Toricka

Kuupala

Knut Kempinen
Johan Kondulain
Olof Sjira
Jöran Toricka
Elias Toricka
Johan Tonti
Lars Toricka

Kangaskylä

Lars Heickin
Henric Immonen
Jacob Paricka
Knut Pirhonen
Samuel Poutanen

Ihojärvi

Absalom Erss: Hägli

Paul Hägli
Anders Hägli
Johan Uimonen
Gabriel Hägli
Eric Hägli
Peter Erss: Hägli
Thomas Jakoin
Mats Kunzi
Eric Kunzi
Thomas Kunzi
Bertil Kunzi
Henric Kunzi
Henric Matsson Kunzi
Gabriel Kunzi
Johan Kojo
Knut Kojo
Bertil Kunzi
Johan Utuin
Ernest Pösö

Helmelä

Lars Kuicka
Nils Kuicka
Anders Immoin
Mats Immoin
Simon Puputti
Johan Puputti
Johan Wejalain
Mårten Randalain
Johan Sikiö
Thomas Utuin

Wejala

Mats Wejalain
Simon Paulss: Wejalain
Sigfrid Wejalain
Henric Wejalain
Olof Wejalain

Tervus

Johan Jakonen
Anders Ambrosin
Jöran Kuicka
Henric Koho
Thomas Koho
Simon Kojo
Peter Kojo
Mats Kojo
Göran Punda
Jacob Heinoin
Sigfrid Wejalain
Peter Anderss: Wejalain

Svätivkä

Peter Hännin
Henric Hännin
Sigfrid Keskin
Henric Sigfridsson Keskin

Bertil Kojo
Anders Kojo
Mats Kuosa
Anders Kylliäin
Anders Puhilas
Thomas Johanss: Pösö

Hämenlax

Mats Andersson Toricka
Johan Toricka
Lars Toricka
Peter Toricka
Anders Toiviain
Olof Tukia
Anders Wejalain

Riekkala

Henric Ambrosii Ingin
Mats Ingin
Simon Mustoin
Sigfrid Ristolain
Johan Kecki
Peter Tattari
Jacob Rastas
Peter Rastas
Jöran Rastas
Mårten Rostin
Anders Toricka
Johan Toricka

Pohjis

Johan Ambrosin
Staffan Hardicka
Johan Matsson Heiscain
Peter Hämäläin
Jacob Kojo
Jöran Kyljäin
Paul Korhoin
Mårten Langin
Mårten Anderss: Langin
Jöran Johanss: Langin
Anders Toricka
Henric Maunucka
Mårten Mielin
Gabriel Rigoin
Peter Rigoin
Bertil Rigoin
Mats Rouhiain
Peter Ahtiain
Johan Rouhiain
Johan Tonti
Michel Tonti
Lars Härköin

Rahola

Johan Könöin
Johan Arveli
Simon Arveli
Johan Johansson Bryggare
Lars Hägli
Joseph Josephsson Ijas
Daniel Ijas
Michel Ijas
Mats Thomasson Kesseli
Eskil Kesseli
Michel Meronen
Mats Naacka
Paul Pessi
Sigfrid Raica
Jöran Raica
Peter Andersson Rastas
Peter Rastas
Mats Rastas
Jöran Reicko
Peter Reicko
Staffan Ristolain
Peter Ristolain
Anders Ristolain
Mårten Henrics: Rouhiain
Christer Tamma
Bengt Toricka
Mats Toricka
Peter Uimoin

Sillankorva

Johan Kaupinen
Henric Natri
Olof Puickoin
Anders Savolain
Jöran Asikain
Mats Uimoin
Mats Olsson Waittin
Carl Lucka

Savis

Johan Ijas
Anders Grelsson Lajuin
Anders Johanss: Lajuin
Johan Pajuin
Peter Sjira
Anders Sjira
Mårten Sjira
Simon Toiviain

Alho

Anders Lattu
Johan Lattu
Grels Mieloin

Simon Taskin

Särkijärvi

Jöran Heickoin
Peter Jönsson Heickoin
Johan Kijski
Johan Sigridss: Kijski
Henric Kijski
Jöran Kärhä
Peter Korhoin
Jöran Korhoin

Aromäki

Henric Hardicka
Henric Kaicko
Peter Kaicko
Jacob Kijveri
Johan Littuin
Anders Littuin
Adam Weickolain
Mats Littuin
Mats Thomass: Littuin
Mats Johanss: Littuin
Thomas Thomass: Littuin
Thomas Kainolain
Thomas Langin
Peter Paju

Oxentienmäki

Eric Berg
Mats Karjalain
Johan Mieloin
Johan Huttuin
Anders Huttuin
August Huttuin
Johan Huttuin
Staffan Langin
Anders Kijski
Olof Ryösä
Peter Ryösä

Haavicko

Peter Kempinen
Henric Petersson Kesseli
Lucas Puputti
Thomas Ruippo
Gabriel Weickolain
Johan Asicain

Titto

Jacob Korhoin
Johan Kuivain
Lars Johansson Kyljäin
Mats Kyljäin
Peter Kyljäin

Elsinvara

Gabriel Ahokas
Peter Sauckoin
Johan Ahokas
Henric Ahokas
Lars Ahokas
Carl Homain
Michel Huipero
Eskil Huttuin
Eskil Thomasson Huttuin
Lars Waittin
Mårten Kainolain
Lars Kainolain
Henric Kainolain
Mats Matsson Kardin
Johan Karvin
Anders Kluostarin
Henric Kijski
Paul Kojo
Mats Kuivain
Mats Kyljäin
Peter Mikulain
Simon Lappalain
Lars Lattu
Johan Langin
Mats Liekari
Peter Liekari
Hindric Miculain
Daniel Miculain
Lars Mölsä
Thomas Mölsä
Mårten Paju
Peter Parika
Hindric Sinckonen
Johan Sijra
Anders Petri Sutelain
Johan Kunzi
Chrysostomus Soickeli
Grels Tervoin
Simon Tervoin
Johan Tervoin
Jacob Tervoin
Johan Knutsson Turdiain
Johan Wehviläin
Mats Äikä
Johan Karjalain
Simon Curri

Huhdanmäki

Mats Tervoin

Lepusmäki

Peter Berg
Peter Kärhä
Paul Langinen
Mats Puputti
Simon Sinckonen
Mats Sinckonen

Savoja

Reinhold Everi
Simon Jussilain
Anders Jussilain
Hiob Andersson Jussilain
Simon Johansson Jälkö
Abrah: Kardin
Simon Johanss: Kempinen
Henric Puhilas
Johan Rouhiain
Jacob Paricka
Simon Henricsson Salacka
Peter Salacka
Peter Taivain

Luhonvara

Jacob Hämäläin
Peter Matsson Löyhkö
Peter Svensson Löyhkö
Mats Löyhkö
Abraham Löyhkö
Lars Sutarin
Jacob Jussilain

Räihänvara

Eric Berg
Johan Ersson Enkenberg
Eric Ersson Enkenberg
Lars Michelsson Merta
Johan Hyrkäs
Paul Koho
Thomas Klementin
Anders Klementin
Anders Majuri
Michel Kesoin
Sven Nenoin
Jöran Davidsson Papuin
Mårten Pasi
Anders Olsson Rasilain
Carl Rasilain
Mats Rasilain
Peter Rasilain
Sven Roininen
Johan Roininen
August Rasilain
Jöran Roininen
Peter Petersson Roininen
Michel Jönsson Roininen
Staffan Tuhkalain
Michel Wejalain
Mats Johansson Wejalain
Staffan Repo
Jöran Hynninen

Migrilä

Anders Hirvoin
Johan Hirvoin
Jacob Jälkö
Michel Andersson Kyndö-
läin
Salomon Kärhä
Mats Naacka
Staffan Naacka
Lars Petersson Lajunen
Urbanus Langinen
Johan Mälkiä
Anders Suni
Samuel Lambin
Johan Lauckain
Johan Litmain
Peter Löyhkö
Peter Löyhkö
Thomas Marticain
Peter Mohka
Johan Hynnin
Lars Muncki
Johan Jönsson Wehviläin
Olof Pardinin
Henric Waldoin
Johan Wehviläin
Mats Matsson Neuvo
in
Eskild Skytin

Marianvara

Peter Wejalain
Peter Kempinen
Johan Gabrielsson Kuparin
Eric Kuparin
Johan Ollikain
Anders Roppoin
Johan Skyttä
Marcus Wejalain

Puhtaaksikirjoitti

Mauri Rastas

Lumivaaralaista jälkipolvea Lahdenpohjassa. Vasemmalta Matias Salminen, Roope Rapo, Kari Rapon sylissä Iida Jalava ja Valtteri Rapo. Kuvannut Jaana Rapo.

Ikimuistoinen käynti juurilla

“Pikavuoro” Vaasa-Lumivaara-Viipuri-Vaasa suuntasi keulansa kohti Lumivaaraa sunnuntai-ilta-
na 11.6. Heti ensimmäisel-
tä pysäkillä nousi autoon
Karjalan ”veteraaneja”
sekä ensikertalaisia jou-
kossa viisikuukautinen Iida
Keravalta.

Yön matkustamisen ja
ylimääräisten pakollisten
kuviodien jälkeen pääsim-
me rajalle. Tullissa selvi-
simme yllättävän hyvin.
Sortavalassa teimme pie-
nen kiertoajelun. Eija Myl-
lys kertoi meille entisestä
suomalalaisten Sortavalasta.

Rannalla Lahdenpohjas-
sa juhlittiin Venäjän itse-
näisyyspäivää 12.6., ja mu-
siikki pauhasi. Pauhu val-
votti väsyneitä matkalaisia
myöhään iltaan asti.

Lumivaaran kirkossa

Tiistaina matkasimme
heti aamusta joukolla Lu-
mivaaran kirkonmäelle.
Siirryimme kirkon sisälle,
missä lauloimme urkupar-
velta suvivirren. Rapon
Roobertin jälkeläisistä
Roope soitti meille klarine-
tilla urkuparvelta Karjalan
kunnailla sekä Synnyin-
maan laulun. Roopen esi-
tys sai monen silmäkulman
kostumaan.

Matkaseurueeseemme
kuului myös rovasti Jorma
Pakkanen. Rovasti siunasi
alttarilla nuoret juurien et-
sijät. Sankarihautausmaan
muistomerkille laskivat
matkalaisten kynttilät Roo-
pe ja Valtteri Rapo sekä
Matias Salminen. Lau-
loimme vielä Karjalaisten
laulun ja huusimme kol-

minkertaisen eläköön huu-
don Lumivaaralle.

Tervajärvellä uimassa

Meidän ryhmä matkasi
Tervajärvelle appeni mail-
le. Raija kertoi nuorisolle,
mitä oli näillä paikoilla ai-
koinaan sijainnut. Iidakin
teki ensimmäiset käännök-
set mummonsä isän mailla
Tervajärvellä.

Nuorten kohokohtana
oli uiminen. Niinpä mat-
kamme suuntautuikin Ter-
vajärven rantaan. Mennes-
sämme poikkesimme Pit-
käsen talossa asuvaa mum-
moa tapaamassa.

Tervajärven rannalle
pääsy heilutti Iidaa vau-
nuissa. Välillä piti vaunuja
ja Iidaa kantaa ”pitkospuil-
la”.

Ei kestänyt kauan, kun
kuului vedestä iloinen nau-
ru ja polske, niin kuin sil-
loin joskus ennen. Rannal-
la nautimme kahvit ja räis-
käleet, joiden tuoksu sai
vedessä olijat nousemaan
rannalle. Mutta ”kello käy
eikä Mäntyrintaa näy” (sa-
nonta). Niinpä oli meidän
jälleen jätettävä ranta ja
siirryttävä koululle odotta-
maan ”pikavuoroa” saapu-
vaksi Ihalasta Tervajärvel-
le.

Kumolassa vaaroja valloittamassa

Karjalan aurinko porotti
aamulla jälleen kirkkaana,
kun päiväretkemme pää-
kohteet Lementtilän- ja Sa-
volaisenryhmät odottivat
meitä. Ensimmäisenä
olimme päättäneet valloit-
taa Kontiovaaran, jonka
korkeus on noin 88 metriä.

Vaaralle kapusimme ja
näimme kauniina Karja-
lamme edessämme. Nuoret
matkalaiset olivat tyytyväi-
siä näkemäänsä ja heitä pu-
hutti Kontiovaaralla Lumi-
vaaran kirkon kohtalo. Sil-
lä näimme kirkon tor-
nin puiden latvojen ylä-
puolella.

Kontiovaaran jälkeen
meistä osa otti vielä suunn-
aksi Linnavuoren valloitta-
misen. Teimme niin kuin
Lumivaaran kirkon kelloja
nostaessamme: isoin ensin.
Veimme apuköyden ylös
auttamaan toisten kiipeä-
mistä ylös. Ensimmäisenä
köyttä apuna käyttäen tuli
Ahti ja sen jälkeen vasta
toiset.

Kiipeäminen onnistui
loistavasti apuvälineitä
apuna käyttäen. Veimme
kivet, jotka toimme alhaal-
ta, meidän omalle ”muisto-
merkille”. Poikia ihmetytti
pääkallo ja luut, jotka oli-
vat Linnavuorella. ”Ovat-
ko ne hirven vai karhun
vai...?” Mutta siellä ne oli-
vat.

Ihailimme maisemia ja
annoimme Iidan metsä-
mansikalle vettä. Ahti lu-
pasi käydä tarkastamassa
mansikan kypsymisasteen
heinäkuussa.

Ukko sai työnnellä lap-
senlastaan Kumolan ja
Kesvalahden välisellä tiel-
lä vaunuissa. Mikä onkaan
sen puhuttelevampaa kuin
katsella suuria sinisiä sil-
miä ja hymyilevää suuta
perinnemaisemassa juuril-
lamme - ja ajatus velimie-
hestä Taistosta, joka oli ol-
lut suurin piirtein Iidan
ikäinen evakkomatkal-
laan? Äidin rintaa ja vattu-

hilloa repussa eväänä. Oli-
kohan Iida Taiston jälkeen
ensimmäinen, joka oli
kot’kulmilla näin pienenä?

Viimeinen ilta

Kävimme Ihalassa mak-
samassa ”suntiolle” korva-
uksen hautausmaiden hoi-
dosta. Laskimme kynttilät
omaistemme ja luterilaisen
hautausmaan muistomer-
kille sekä kynttilän RT-3:n
muistoksi. Vaimoni havait-
si palavan kynttilän mök-
kimme edessä olevan kiven
päällä. Hän kysyi: ”Mikä
tuo on?” Kerroin, että kynt-
tilä palaa muistomerkillä,
joka on RT-3:n muistoksi.
Toteamus oli: ”Mistä sie
keksit nuo aihees aina?”
Olihan isäni aikoinaan yksi
RT-3:n matruusi.

Pakatessamme seura-
simme Lahdenpohjassa
metsäpaloa vastakkaisella
rannalla miettien, kuinka
kauan se saisi jatkaa palo-
aan, ennenkuin kukaan sii-
hen puuttuisi. Samalla
myös pohdimme kysymys-
tä: ”Mitä ottaisit mukaan,
jos joutuisit evakkoon?”

Mitä jäi – plussat ja miinukset

Mieleen jäi nuorten posi-
tiivinen suhtautuminen
Karjalaan: ”Tämä kuuluisi
meille.” Samoin jäi hyvä
mieli, kun sai käyttää Ter-
vajärven ja Kumolan koi-
vuja vihdasaineiksina. Plus-
san puolelle jäivät myös
löydöt Ala-Antin mailta Ii-
dalle ja Tatulle sekä Roo-
ben kotikuusen tuoksu.

Kirkko oli suurin piirtein
ennallaan ja sankarihauta-
usmaa siistissä kunnossa.

Luterilaiselle hautaus-
maalle oli haudattu paljon
paikallisia. Tuhoutuvatko
nyt omaistemme hautapai-
kat?

Linnavuori Lemettilän ryhmässä

”Jaakkiman (Jaakimvaa-
ra) Linnavuori merenlah-
den rannassa, Kumolan kyl-
än Lemettilän ryhmän luoa-
na, on 37 metriä korkea,
soikea, ja kalju mäki, jonka
päällystä on noin 200 askel-
ta pitkä. Laen länsipuolella
on muutamia isoja ja paljon
pieniä kiviä, joista ei voi
päättää siinä vallia olleeksi.
Vuoren korkeasta ja jyrkäs-
tä muodosta sekä siitä päät-
tään, että se on yksinäisenä
kylän vieressä, näyttää kui-
tenkin luultavalta, että se
ammoin on ollut varustettu.

Toinen Lumivaaran lin-
navuorista sijaitsee Harvian
(Harvion) kylän Osippalan
saaren pohjoispäässä.
Ahokkaan (lautamiehen)
maalla. Emäpitäjässä Jaak-
kimassa on useampi linna-
vuori, joistakin on käytetty
linnamäki nimeä.”

Lähde: Suomen muinais-
linnat, tehnyt Hjalmar Ap-
pelgren 1891

Ukko Kari

Kurki-Säätiö

10-vuotishistoriikka, osa 1

Perustamisajatus syntyy

Kun välirauha syksyllä 1944 oli allekirjoitettu ja todettu Karjalan menetys, joutui Suomen kansa ja sen hallitus ratkaisemaan vaikeita hävityn sodan seurauksena aiheutuneita kysymyksiä. Raskas sotakorvaus, maanhankintalaki, jonka puitteissa piti lunastaa myös lupaus rintamamiesten maansaannista, mikä sodan raskaina päivinä oli luvattu, ja sen toimeenpanosta aiheutunut valtava järjestelytyö sekä luovutetun Karjalan, Petsamon, Sallan ja Porkkalan vuokra-alueen siirtoväen korvausten selvittely kaikki yhtäaikaan esille astuneina, olivat kysymyksiä, mitkä asettivat sekä taloudellisen että henkisen kestokykymme kovalle koetukselle.

Aikanaan tämän urakan valtavaa suuruutta ei ehditty edes joka kohdaltaan tajuta, kun ratkaisu toisensa perästä oli tehtävä, ja vasta jälkepäin onkin monessa tapauksessa oivallettu sen jättäilytyön suuruus, mikä on kuluneina vuosina suoritettu. Vahvistetussa toisessa korvauslaissa määrättiin korvausperusteet, paitisi yksityisestä myöskin eräiden yhteisöjen luovutetulle alueelle jääneestä omaisuudesta.

Niiden henkilöiden, jotka olivat vastuussa sekä kunnan että yhtymien omaisuudesta tuli uudelleen neljän vuoden väliajan jälkeen samoin kuin yksityistenkin tehdä luettelot ja anoa korvausta menetetyistä omaisuudesta. Kun toinen korvauslaki tuli hyväksytyksi ja julkaistuksi, kävi selville, että pidätysasteikko oli laadittu sillatavoin, jotta varsinkin suurempien omaisuuksien kohdalla lopullinen korvaus jäi vain murto-osaan menetetyn omaisuuden todellisesta arvosta. Tämä tiesi sitä, että varsinkin yhteisöt, joiden omaisuus useassa tapauksessa kohosi varsin huomattaviin summiin, joutuivat pidätyksistä kärsimään eniten.

Kunnan omaisuuden kohdalla taas, kun velat oli huomioitu, osoitti laskelma huolimatta valtavista omaisuuksista, kuten Kurkijoenkin kohdalla suorastaan miinusta, ja se korvattiinko mitä ja minkä verran, jäi kokonaan valtiovallan ratkaisun varaan. Miten mitätöimäksi jäi niiden rahastojen summa, mikä pitäjäläisemme hyväksi kunnan jäämistöstä luovutettiin, selviää Sisäasiainministeriön kirjelmän jäljennöksestä tuonnempana. Yhtymien lopulliset korvaukset määrättyivät, kuten on jo mainittu, korvausasteikon sanelemissa puitteissa.

Kaikesta huolimatta kävi selville, että muodostuu rahastoja kunnan sekä yhteisöjen jäämistöistä, joiden käyttö kuntalaisten sekä jäsenistön hyväksi, ellei tarkoitukseen perusteta erikoista elintä, on melkein mahdoton. Ketään ei voitane suoranaisesti nimetä säätiöajatuksen isäksi, sillä ajatus lieene itänyt useampien niiden henkilöiden mielessä, jotka olivat mukana sekä kunnan että eri yhtymien asioiden hoidossa.

Varsinainen aloite tehtiin kumminkin kunnan hoitokunnan päätöksellä, jolla valtuutettiin aikaisemmin valittu nk. Kurkijoen Historiatoimikunta hoitamaan asiaa eteenpäin. Historiatoimikunnan nimessä lähetettiin maaliskuun vaiheissa 1946 kaikille Kurkijokelaisille yhtymille allaoleva kirjelmä, jonka lisäksi asiasta oli ilmoitus m.m. sanomalehti Karjalassa sekä eräissä pitäjälähdissä.

* *
Kurkijoen Historiatoimikunta. Helsingissä maalisk. 28. p:nä 1946

Asia: **Kutsu Kurkijoen säätiön perustavaan kokoukseen.**

(Yhtymän nimi)
Kurkijoen kunnan ja Kurkijoen hoitokunnan valtuuttamana toimikuntana on allekirjoittaneilla kunnia kutsua järjestönne edustautumaan Kurkijoen säätiön perustavaan kokoukseen, jonka pidetään Ilmajoella Kurkijoen kunnan hoitokunnan toimistossa lauantaina toukokuun 4. päivänä 1946 kello 14.

Säätiöhankkeen tarkoituksena on lähinnä pyrkiä turvaamaan entisen Kurkijoen kunnan asukkaiden ja heidän perillistensä henkisiä ja taloudellisia pyrintöjä perustamistilaisuudessa käsiteltävän säädekirjan luonnoksessa lähemmin mainituin ehdoin.

Kurkijokelaisin terveisin
*Pekka Kiiski
puheenjohtaja
Heikki Kiiski
Kaapro Huittinen
Eero Veikkolainen
Pekka Kyytinen
sihteeri*

Jaakko Hämäläinen kuului Kurki-Säätiön ensimmäiseen valtuuskuntaan.

Liitteenä: Pöytäkirjanotteen kaavake, jota suositellaan käytettäväksi. Tavallisen valtakirja ei riitä.

Säätiön perustava kokous

Kokouskutsu olikin saanut suopean vastaanoton, ja kokouksen alkaessa olikin Kurkijoen kunnantöimiston hallussa olleeseen huoneustoon Ilmajoella kokoontunut runsaasti eri yhteisöjen edustajia sekä muita kurkijokelaisia tuvan täydeltä. Vilkkään keskustelun jälkeen, jossa Pekka Kiiskin ollessa estettynä hoiti puheenjohtajan tehtäviä Heikki Kiiski Savoja ja pöytäkirjaa piti maist. Pekka Kyytinen (Helsinki) Särkijärveltä, päätyi kokous siihen, että säätiö on perustettava.

Perustamiskirjan allekirjoittajina ovat eri yhteisöjen valtuuttamat henkilöt sekä joukko kokouksessa mukana olleita, joiden nimet tulevat esille tuonnempana julkaistavan perustamiskirjan yhteydessä. Säädekirjaan merkitty ja maksettu alkupääoma jäi verrattain vaatimattomaksi vain 272.000 silloista markkaa, mutta joka tapauksessa säätiö tuli perustetuksi ja sen hoidossa 10-vuotispäivänä olevat rahastot olivat noin satakertaiset perustamis- pääomiin verrattuna.

Allekirjoittajina esiintyivät lisäksi useat kokouksen osanottajat merkiten nimensä jälkeen kuka pienemmän kuka suuremman summan. Säätiölain mukaan katsotaan kuitenkin säätiön perustajiksi vain ne, jotka ovat maksetuin sitoumuksin nimensä perustamiskirjaan merkinneet.

Säätiö järjestäytyy

Ensimmäinen tehtävä oli luonnollisesti sääntöehdotuksen läpikäyminen ja hyväksyminen sekä säätiön toiminnan organisointi.

Jo aikaisemmin kunnan hoitokunnan nimeämä toimikunta oli laatinut sääntöehdotuksen säätiölle, jossa tehtävässä heitä olivat avustaneet tuomari Niemi

Kaapro Huittinen toimi valtuuskunnan puheenjohtajana vuosina 1952-67 ja siitä ennen varapuheenjohtajana.

Pellervo-Seurasta ja tuomari Viljo Linni Maalaiskuntien Liitosta. Vaikka säännöt, ennen kuin ne saivat lopullisen muotonsa ja tulivat hyväksytyiksi, joutuivat läpikäymään vielä monta tarkistusta ja pikkukorjausta, mitkä aiheutuivat pääasiassa säätiölain asettamista rajoituksista, eivät muutokset asiallisesti vaikuttaneet vaikeuttavasti toiminnan alkuunpääsyyn.

Ajan oloille kuvaavaa oli se, että kun sääntöluonnos ensikerran esitettiin viranomaisille tarkistusta varten, oli Kurkijoen säätiö muutettava, koska Kurkijokea ei voitu mainita (Neuvostoliitto oli kieltänyt. Toim. huom.) ja siksi nimeksi tuli Kurki-Säätiö, joka ilman enempää sai hyväksymisen, mutta minkä nimen jokainen entinen Kurkijokelainen tuntee omakseen.

Samasta syystä myöskin muut luovutetun alueen pitäjäsäätiöt saivat nimensä kuten Hiisi = Hiitolan säätiö, Jaama = Jaakkiman säätiö, Pyhä = Pyhäjärven säätiö jne. Kurki-Säätiö oli siis ensimmäinen luovutetun Karjalan pitäjäsäätiö, mikä sotien jälkeen perustettiin ja jonka säännöt myös ensimmäisenä saivat vahvistuksen oikeusministeriössä 21. p. joulukuuta 1946 ministeri Eino Pekkalan allekirjoituksella varustettuna.

Toiminta alkaa

Valtuuskunta oli nimenyt samassa kokouksessa hallituksen, johon valittiin seuraavat jäsenet: Pekka Kiiski Suonenjoelta, Heikki Kiiski Ilmajoelta, Jaakko Hämäläinen Ilmajoelta ja Juho Toiviainen Punkalaitumelta sekä Juho Tukka Helsingin pitäjältä. Tulokoon mainituksi, että säätiön alkutoiminnan aikoina hoiti kaiken kirjeenvaihtuksen läpikäyminen ja hyväksyminen sekä säätiön toiminnan organisointi.

Säätiön perustava kokous oli säätiöluonnoksen perusteella valinnut säätiölle valtuuskunnan, jonka ko-

Kirkkoherra Arvi Kujala oli Kurki-Säätiön ensimmäinen valtuuskunnan puheenjohtaja.

Kesällä 2006 julkaistiin Kurkijoki-Säätiön 60-vuotishistoriikki, joka käsittelee Säätiön viimeisintä kymmentä toimintavuotta. Myös edellisiä 30-, 40- ja 50-vuotishistoriikkeja on ollut myynnissä. Vuosien 1956 ja 1957 Kurkijokelaisista on löytynyt Juho Toiviaisen kirjoittama Säätiön 10-vuotishistoriikki, jossa kerrotaan Säätiön alkuajoista. Julkaisemme sen nyt uudelleen ”jatkokertomuksena”.

koonpano on syytä julkaisesta osotteineen osoituksena siitä, miten hajallaan Kurkijoen asujamisto, maatalousväki mukaan luettuna oli.

Kurkijoen Säätiön perustamiskokouksessa 4.5.1946 valittu valtuuskunnan jäsenistö

Suluissa henkilökohtainen varajäsen.

Eklund Albert, maanviljelijä, Kurikka, Häjyluoma, Ollikkala (Äikää Paavo, maanviljelijä, Kausala, Kimola, Vuorlahti), Huittinen Kaapro, maanviljelijä, Seutula, Reuna-Seppälä (Soikkeli Eemil, maanviljelijä, Loimaa, Onkijoki), Hämäläinen Jaakko, maanviljelijä, Ilmajoki, Kurkijoen kunnan hoitokunta (Kiiski Pekka, maanviljelijä, Ilmajoki, Kurkijoen kunnan hoitokunta), Kiiski Heikki, maanviljelijä, Ilmajoki, Korvauslautakunta (Marttila Adolf, ylikondutööri, Tampere, Ilmarink. 22 A 4)

Kiiski Heikki, maanviljelijä, Ilmajoki, Osuuskassa (Piilinen Vilho, maanviljelijä, Taivassalo), Kiiski Pekka, maanviljelijä, Suonenjoki, Maamieskoulu (Veikkolainen Eero, kaup.lääkäri, Joensuu), Kojo Johannes, maanviljelijä, Seutula, Reuna-Seppälä (Koho Martti, maanviljelijä, Loimaa, Hirvikoski), Kujala Arvi, kirkkoherra, Ilmajoki (Heinonen Juho, maanviljelijä, Kausala, Kimola)

Kyytinen Pekka, maisteri, Helsinki, Vuorik. 22 C 54 (Rouhiainen Arvo, maanviljelijä, Kausala, Kimola, Vuorlahti), Rahiala Elli, rouva, Ilmajoki, Karjanhoitokoulu (Tyryni Eeva, rouva, Loimaa, Kansanopisto), Toiviainen Juho, maanviljelijä, Punkalaidun (Manner Uno, rautat.virkam., Toijala), Veijalainen Hanna, rouva, Parikkala (Lakkonen Maija, rouva, Seinäjoki, K.O.P.)

Pekka Kiiski toimi Kurki-Säätiön hallituksen puheenjohtajana ensimmäiset 27 vuotta. Hän oli hallituksen jäsen vuoteen 1976 asti, mikä on kunnioitettava asia.

Pöytäkirja puhuu

Osoituksena siitä, miten monenlaisia suunnitelmia oli säätiön perustajilla ja valituilla hallituksen jäsenillä niihin aikoihin, kun toimintaa säätiön puitteissa aloitettiin, saakoon ensimmäinen hallituksen kokouksen pöytäkirja sananvuoron.

Pöytäkirja tehty Kurkijoen Säätiön hallituksen ensimmäisessä kokouksessa Helsingissä P. Kyytisellä 29.9.1946 klo 13. Puhetta johti puheenjohtaja Pekka Kiiski ja hänen lisäkseen olivat läsnä hallituksen jäsenet Heikki Kiiski, Juho Tukka ja Juho Toiviainen. Tätä pöytäkirjaa piti kutsuttuna allekirjoittanut Pekka Kyytinen. Kokouksen alkuosassa oli kutsuttuna mukana myös varatuomari Viljo Linni.

1 §.
Kokouksen avasi puheenjohtaja Pekka Kiiski todeten kokouksen päätösvaltaiseksi.

2 §.
Puheenjohtaja selosti säätiön rekisteröimistömenpiteitä. Rekisteröimistömenpiteiksi oli varatuomari Linni lähettänyt perustamispaperit allekirjoitettaviksi eräille perustajajäsenille, mutta ne eivät valitettavasti olleet vielä tulleet takaisin tähän kokoukseen mennessä. Näin ollen hallitus ei voinut allekirjoittaa perustamiskirjaa.

3 §.
Puheenjohtaja selosti varatuomari Linnin ja hallitusneuvos Miittisen suorittamaa sääntöjen tarkastusta. Tehdyt huomautukset päätettiin huomioida. Keskustelun yhteydessä varatuomari Linni mainitsi, että sääntöjen mukainen säätiön nimen kirjoittaminen on ehdottomana vaatimuksena vain virallisiin ja juridisiin kirjelmiin sekä sitoumuksiin nähden, mutta se ei koske esim. tavallista käytännöllistä kirjeenvaihtoa. Tämä tulkinta hyväksyttiin.

4 §.
Merkittiin pöytäkirjaan, että rekisteröimisasiat, sen jälkeen kun allekirjoitettavina olevat paperit ovat tulleet, hoitaa maist. Kyytinen yhdessä tuomari Linnin kanssa.

5 §.
Säätiön rahastonhoitajaksi päätettiin tiedustella mv. Jaakko Hämäläistä. Jos hän suostuu, niin kuin toivotaan, niin hän voi ryhtyä keräämään viipymättä säätiölle varoja. Asia jätettiin puheenjohtajan hoidettavaksi.

Un

Vuottelen rauhas, täskö
vaurastun,
pienen mökin ihtellein
laittaisin.
Yhen mäen kuppeesee
sen tekisin,
hirrest tupapuoli, porstuu
pintalauvoist.

Siihe kaks ikkunaa,
isomp etelää,
aurinko pääsis, pienempi
ois päi ittää.
Harmaalt se koht
näyttäs, mut ko
eno tulis hättii,
punamullan keittäis.

Häikkyläine sentää, tulis
siint sottuu,
en tarvihe viel
vörmyntärii,
en oo köyhä, en kippii,
ei nyt ookkaa yhest
sentist kii.

Anna

Jo ois miun lusti olla,
siel istusin kiikkutuolis
enkä olis moksiskaa,
kaik ois sillo omas volis.

Ves siintäis silmii ja kala
pyyyyksii,
käk kukkuis vuosii uusii
ja kuikka huutelis terveisii,
oisha siin niit illoi monnii.

Omenapuut kukkis ja pyhät
pihlaat,
tuomi tuvan nurkal ko
morsii.
Kaik on nii hyväst, et ei
uskoskaa,
ei tarvii ko röijylöi,
hammeita suori.

Mut ko pit ruveta reutuumaa
- un pääst – silmist karistaa,
rännätä ylös jottai tekemää
ja elämää entisel viisii.

Kuka on Suomen Rohkein Ritari?

Suomen Sotilas –lehti haluaa kunnioittaa sotieme veteraanien ponnistuksia ja julistaa yleisöäänestyksen arvostetuimmasta Mannerheim-ristin ritarista. Äänestyksen tavoitteena on tunnustaa kaikkien 187 Mannerheim-ristin ritarin sekä heidän aseveljiensä uhraukset isänmaan puolustamiseksi ja selvittää suomalaisten keskuudessa vetovoimaisin Marskin ritari. Äänestysaikaa ansiokkaimman ritarin valitsemiseksi on talvisodan alkamisen muistopäivään 30.11.2006 saakka. Lista äänestettävistä ritareista on verkko-osoitteessa www.suomenrohkeinritari.fi Sankariteot ovat kiinnit-

täneet huomiota puoleensa kautta aikojen. Poikkeuksellisten suoritusten veto-voima johtuu usein niiden tekijöiden äärimmäisistä ponnisteluista ja ennen kaikkea uhrautuvuudesta muiden hyväksi. Marsalkka Mannerheim päätti huomioida talvisodan jälkeen sotiemme sankareita perustamalla uudet kunniamerkit: Vapaudenristin 1. ja 2. luokan Mannerheimristin.

Kuinka ritarien sankaritekoja voi toisiinsa verrata tai asettaa paremmuusjärjestykseen? Moottoritorpedoveneen komentajan ja sotatoimia johtaneen everstin suorituksia on vaikea asettaa samalle viival-

le. Ratkaisu pohjautuu varmasti täysin äänestäjien omiin mieltymyksiin.

Ritarien saavutusten kirjo on laaja. Varmasti yhtä laaja on äänestäjien mielipiteiden jakautuminen. Kuitenkin yksi varaus on syytä äänestyksen mielekkyyden vuoksi tehdä. Marsalkka Mannerheimin paikka suomalaisten sydämissä osoitettiin hiljattain, kun hänet äänestyksessä Suurimmasta

Suomalaisesta nostettiin kaikkien aikojen merkittävämmäksi isänmaan rakentajaksi. Ilmiömäisen suosion johdosta kunniamerkin nimikkohenkilö vapautetaan äänestyksestä. Näin kaikki muut 190 rita-

ria saavat mahdollisuuden nousta ansioidensa mukaisesti esille.

Äänestyksen säännöt

Äänestysaika: 12.10.-30.11.2006

Lista äänestettävistä löytyy osoitteesta www.suomenrohkeinritari.fi Marsalkka Mannerheimia ei voi äänestää. Äänestää voi verkossa eo. osoitteessa tai postikortilla osoitteella Suomen Sotilas ”Suomen Rohkein Ritari”

Döbelninkatu 2
00260 HELSINKI

Suomen sotilas toivoo mukaan myös perustelut Suomen Rohkein Ritari -valinnalle. Äänestyksessä eniten ääniä saanut ritari julkistetaan valikoitujen perustelujen kera itsenäisyyspäivänä 6.12.2006. Kaikkien äänestäneiden kesken arvotaan sotahistoriallisia kirjapalkintoja.

VERONMAKSAJAT Puolenpitoa.

Verovinkki: Kotitalousvähennys joulusiivouksesta

Jos et ole käyttänyt vielä tämän vuoden kotitalousvähennystä kokonaan, voit hyödyntää lopun vähennyksestä esimerkiksi joulusiivoukseen.

Kotitalousvähennyksen saa tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä sekä asunnon ja vapaa-ajan asunnon kunnossapito- ja perusparannustyöstä. Työ tulee tehdä vähennystä vaativan henkilön käyttämässä asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa. Vähennyksen

saa myös, jos työ on tehty verovelvollisen, hänen puolisonsa tai edesmenneen puolisonsa vanhempien, ottovanhempien, kasvattivanhempien tai näiden suoraan ylenevässä polvessa olevien sukulaisten tai edellä mainittujen henkilöiden puolisoiden käyttämässä asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa. Vähennyksen saa siten esimerkiksi joulusiivouksen teettämisestä omaan tai isovanhempien kotiin.

Jos olet maksanut palkkaa kotitaloudessasi työskentelevälle siivoojalle, saat kotitalousvähennyksenä vähentää maksamasi palkan sivukulut eli työnantajan sosiaaliturvamaksun, pakollisen työeläkemaksun, työttömyysvakuutusmaksun sekä tapaturmavakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksun. Lisäksi itse palkasta voi vähentää 30 prosenttia.

Mikäli olet teettänyt joulusiivouksen ennakkoperintärekisteriin merkityllä yrityksellä tai yrittäjällä, voit vähentää tälle maksettusta työkorvauksesta 60 prosenttia. Vähennys laskeaan arvonlisäverollisesta hinnasta. Muistathan tarkastaa, että yritys tai yrittäjä on merkitty ennakkoperintärekisteriin.

Vuodesta 2006 alkaen vähennyksen enimmäismäärä on kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä 2 300 euroa verovelvollista kohden. Tavanomaista kotitaloustyötä on muun muassa sii-

vous. Asunnon ja vapaa-ajan asunnon kunnossapito- ja perusparannustöistä vähennyksen enimmäismäärä on edelleen 1 150 euroa. Jos samalla verovelvollisella on kustannuksia sekä hoiva- ja hoitotyöstä että asunnon kunnossapito- ja perusparannustöistä, vähennyksen enimmäismäärä on 2 300 euroa. Tähän 2 300 euroon saa sisältyä asunnon remonteista myönnettävä vähennystä enintään 1 150 euroa. Puolisoista vähennyksen voi saada kumpikin. Vähennyksen omavastuu on 100 euroa.

Vähennys on vuosikohmainen ja myönnetään palkan, palkan sivukulujen tai työkorvauksen maksuvuonna. Jos siis lasku joulusiivouksesta maksetaan vielä tämän vuoden puolella, myönnetään kotitalousvähennys vuoden 2006 verotuksessa.

Merja-Liisa Huolman-Lakari

Veronmaksajat
www.veronmaksajat.fi

Vastustamaton Viikonloppunäyttely

18.-19.11. Lauantaina 10-14 ja Sunnuntaina 12-15

16.800 **16.900** **13.500**

Ford Focus 1.6 Trend Wagon Limited -03 ml.49km ilmastoitus, cd soitin, huoltokirja, 1-omistaja, luistonesto, aluvanteet

Ford Focus 1.6i 100hv Ambiente Limited Sedan -04 ml.41km takuu, 1-om., luist.esto, met.väri, ilmast., sivuairb., h-kirja, lohkol., CD, 2xrenk.

Ford Focus 1.6i 100hv Comfort 3d -03 ml.33km takuu, 1-om., sivuairb., h-kirja, lohkol., 2xrenk.

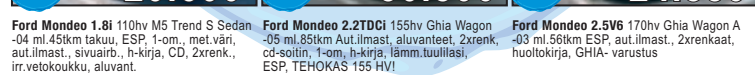

19.800 **19.900** **19.900**

Ford Mondeo 1.8i 110hv Ambiente Sedan -04 ml.33km 1-om., met.väri, ilmast., sivuairb., h-kirja, lohkol., CD, 2xrenk.

Ford Mondeo 1.8i 110hv Ambiente Sedan -04 ml.50km 1-om., met.väri, ilmast., sivuairb., h-kirja, lohkol., CD, 2xrenk., näytävä musta.

Ford Mondeo 1.8i 110hv Ambiente Sedan -04 ml.46km h-kirja, ilmast., 2xrenk

20.600 **30.800** **24.850**

Ford Mondeo 1.8i 110hv M5 Trend S Sedan -04 ml.45km takuu, ESP, 1-om., met.väri, aut.ilmast., sivuairb., h-kirja, CD, 2xrenk., irr.vetokoukku, aluvant.

Ford Mondeo 2.2TDi 155hv Ghia Wagon -05 ml.65km Aut.ilmast., aluvanteet, 2xrenk., cd- soitin, 1-om, h-kirja, ilmast., tuulilasi, ESP, TEHOKAS 155 HV!

Ford Mondeo 2.5V6 170hv Ghia Wagon A -03 ml.56km ESP, aut.ilmast., 2xrenkaat, huoltokirja, GHIA- varustus

Leffaherkkuja tarjolla!

Cokista & Popcornia!

PÄÄS 007

KOEAJAJILLE elokuvalippu uuteen 007 BOND-elokuvaan!

Kinemaan Loimaalla. Lippuja rajoitetusti!

Tule ja tutustu! Voit löytää itsesi Bahamalta!

(Osallistu arvontaan)

Vastustamattomat tarjoukset ja vetovoimainen Ford-mallisto.

FordFiesta

Marraskuussa uuden Fiesta-kaupan tehneille 1.007 euron arvosta varusteita oman valinnan mukaan veloituksetta. Valitse esim. Nokia Bluetooth ääniohjauksella, avaimeton järjestelmä, kevytmetallivanteet, kääntyvät ajovalot. Vakiona kaikissa malleissa mm. ilmastointi, Ford 6000 CD-soitin, etusumavalot ja ESP (ei 1.4 ja 1.6 TDCI).

Mallisto alk. **14.750 €** + toim. kulut

FordFocus

Marraskuussa uuden Focus-kaupan tehneille yksityisasiakkaille 1.007 euron arvosta varusteita oman valinnan mukaan veloituksetta. Valitse esim. Nokia Bluetooth ääniohjauksella, avaimeton järjestelmä, kevytmetallivanteet, kääntyvät ajovalot. Vakiona kaikissa malleissa mm. ilmastointi, Ford 6000 CD-soitin, etusumavalot ja ESP (ei 1.4 ja 1.6 TDCI).

Mallisto alk. **18.600 €** + toim. kulut

FordMondeo 2007 Limited

Uusi Mondeo Limited -mallisto, jossa yhdistyvät ylivoimainen hinta ja kattava vakiovarustelu. Valitse mieleisesi malliston kolmesta eri korimallista - Sedan, Sportback tai Wagon. Vakiona Limited 125-mallissa mm. automaattinen ilmastointi, ESP, vakionopeudensäädin, lämmitettävä tuulilasi, Nokia Bluetooth ääniohjauksella ja Ford 6000 CD-soitin MP3-litänällä. Marraskuussa uuden Mondeo-kaupan tehneille alkupe- räiset 16" alumiinivanteet veloituksetta.

Mallisto alk. **24.390 €** + toim. kulut

Osoitteessa www.ford.fi pääset koodilla 901056 tutustumaan 007 Casino Royale -elokuvan aineistukseen Salaiseen Maailmaan. Casino Royale © 2006 Danja, LLC. United Artists Corporation. Columbia Pictures Industries, Inc. 007 Gun Logo and related James Bond Trademarks are trademarks of Danja, LLC and United Artists Corporation. Casino Royale, 007 and related James Bond Trademarks are trademarks of Danja, LLC. All Rights Reserved. A United Kingdom - Czech Republic - German - USA Co-Production

CASINO ROYALE

15.12.2006 alkaen UUSITUSSA KINEMASSA Loimaalla! Tarkista näytösajat www.kinost.fi

www.mellilanauto.fi

Tervetuloa!

MELLILÄN Auto oy

Lamminkatu 39 LOIMAA Puh. (02) 7636 710

Murha menneiltä ajoilta

Ooli Oy on julkaissut Piikki-sarjassaan jo neljännen dekkarin. Sen on kirjoittanut esikoiskirjailija Simo Pajunen, joka on syntynyt Loimaalla vuonna 1938, mutta muuttanut pois jo 1950-luvun loppupuolella. Elämäntyönsä hän on tehnyt sairaalamaailmassa toimien Tampereella sisätautilääkärinä.

Pajusen kirja Murha menneiltä ajoilta on dekkari, joka tapahtuu loimaalaisessa ympäristössä. Pajunen on asunut lapsuudessaan Hattulanmäessä, joten oli helppo sijoittaa kirjan murha entisen maatalousoppilaitoksen, nykyisen Loimaan ammatti-instituutin yksikön takamaastoon.

Kirjan päähenkilö on isokokoinen poliisi, jonka esikuva on ollut oikeasti Loimaalla olemassa. Aina-kin vielä 1940-luvun puolivälissä Jäppinen ajeli polkupyörällä salkku pyörän tavaratelineessä hoitelemassa virka-asioita. Jäppinen asui lähellä Hirvikoskea sijaitsevassa talossaan, joten sieltä tuli jonkin verran matkaakin toisella puolella pitäjää Hattulanmäessä tapahtuneen murhan selvittelytehtäviin ja aikaa kului, varsinkin kun matka

tehtiin polkupyörällä kevä- talvisaikaan.

Saviseudun poliisi Jäppinen ei voinut turvautua sormenjälkiin eikä DNA-näyteteisiin. Hän ei puhunut ali- beista eikä motiiveista. Jäp- pinen ei profiloitunut. Hän ei puhunut kännykkään eikä lähetellyt telefakseja. Jäp- pisen käytössä ei todella- kaan ollut helikopteria, ei kahva edellä kaahaavaa Be-

menneiltä ajoilta on dekkari, joka tapahtuu loimaalaisessa ympäristössä. Pajunen on asunut lapsuudessaan Hattulanmäessä, joten oli helppo sijoittaa kirjan murha entisen maatalousoppilaitoksen, nykyisen Loimaan ammatti-instituutin yksikön takamaastoon.

maria, eikä hän kantanut neljävitosta kainalokotelos- sa. Hän oli vanhan kunnon ajan poliisi, joka näppärästi ajattelemaalla selvisi ilman toistaan hiennompia uusia keksintöjä.

Simo Pajunen muistaa Jäppisen lapsuudestaan. Al- kuinnostuksen kirjankir- joittamiseen hän sai kuiten- kin siitä, että hänen tuli os- tettava kirpputorilta Poliisi- miehen lakikirja, joka oli il- mestynyt vuonna 1934. Hän sai niin ikään ideoita Väinö Kolkkanen kirjasta.

Simo Pajunen ensimmäisen kirjansa julkistamistilaisuudes- sa. Niin kiire miehellä oli, ettei meinannut ehtiä kahvia juo- da.

Simo Pajunen tähdentää, että vaikka pitäjänpoliisi Jäppinen on ollut olemassa ja tätä kuvataan kirjassa aika aidosti, koko muu tari- na on fiktiota. Joku loimaa- lainen saattaa silti löytää its- ensä oloisen tai näköisen hahmon vilahtelevan kirjan henkilöissä. Taustatyötä Pa- junen on tehnyt runsaasti ennen kirjansa kirjoitustyö- tä, jotta henkilöt kirjassa

olisivat uskottavia. Murha menneiltä ajoilta on oikein mukava ja viih- teellinen luettava – jännittä- väkin. Jäämme odotta- maan, milloin Simo Paju- nen innostuu kirjoittamaan lisää. Tällä hetkellä hän, tekee vielä sijaisuuksia 1,5- 2 päivää viikossa.

Raija Hjelm

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO
Kauppalankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ
Ysitie 345, 32300 MELLILÄ
Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

Erikoishammasteknikko

EHT-
liiton
jäsen

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

Muistathan ilmoittajamme!

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna: ma-pe 12-18, la 10-14

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hy- väksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvo- vat Asianajajaliitto ja oikeus- kansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus- turva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN
Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY
Asianajaja, varat. Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Ranta-Eskola
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan Aluesairaala

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISELTA

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloon vastapäätä)

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. C. G. E. Mannerheim 77-vuotiaana
2. Tammelan
3. lukkiutumattomat
4. 41-vuotias L. K. Re-lander

5. Helsingin hiippakunnan
6. Veikko Hakulinen
7. kolttien
8. Alkolla
9. Tasavallan Presidentti
10. riikintaaleri

TILAA Kurkiokelainen
Koulukuja 7
32200 Loimaa
Avoinna: Ti & Pe klo 9-14
puh. (02) 762 2551
Matkaph. 050-521 3336